

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

Bu sayımızda

Yaponiyada IOI 2019
bayraqı Azərbaycana
təqdim olunub

⇒səh.5

Azərbaycanın
2 universiteti dünya
reytinginə daxil olub

⇒səh.5

Təhsil Nazirliyində
kollegiya icası

⇒səh.6

Təhsildə keyfiyyət
müəllimdən başlayır

⇒səh.7

Təhsildə yeni hədəflərə doğru

Peşə təhsilinin yeni tədris ilində qarşısında duran vəzifələr

Çevik və bazaryönümlü peşə təhsili
sisteminin yaradılması əsas istiqamətdir

Sentyabrın 14-də "Peşə təhsili: yeni tədris ilində qarşısında duran vəzifələr" mövzusunda tədbir keçirilib. Konfransda peşə təhsili sahəsində yeniliklər və yeni dərs ilində qarşısında duran vəzifələr müzakirə olunub.

Tədbirdə peşə təhsilində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, dövlət-özəl əməkdaşlığı, işəgötürənlərin peşə təhsili və təlimi sistemində integrasiyası, yeni kurikulumların tətbiqi, dayanıqlı və çoxmənbəli maliyyələşdirmənin

formalaşdırılması, peşə təhsili sahəsində hayata keçirilən layihələrin əsas istiqamətləri barədə məruzələr dinlənilib. Avropanın Peşə təhsili və təliminə dəstək texniki yardım layihəsinin əsas rəhbərinin müavini Azər Nəsimov "Peşə təhsilinə Avropanın dəstək layihəsinin icrası" məruzəsində bildirib ki, bu layihə NİRAS-in rəhbərlik etdiyi konsorsium tərəfindən hayata keçirilir. Layihənin məqsədi Təhsil Nazirliyi və Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinə

mövcud olan təhsilin keyfiyyətini əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırmaq, məsələlərin imkanlarının, PTT-nin bütün səviyyələri üzrə həm gənclər, həm də yaşılı insanlar üçün cəhdiciliyin artırılmasıdır. Qeyd edib ki, layihənin heyata keçirilməsi üçün 4 komponent müəyyən olunub. Komponentlərin icrası Azərbaycan Respublikasında PTT sahəsində hazırlanması əsas vəzifələrdəndir. Peşə təhsili və təlimi üçün yeni maliyyələşdirmə mexanizmlərinin nümunələri hazırlanıb. Artıq bir neçə məktəbdə təlimçilərə yeni kurikulumlarla bağlı treninglər keçirilib. Yeni akademik ilde Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin nəzarəti altında kurikulumlar pilot layihə olaraq tətbiq ediləcək. Layihənin əsas hədəflərindən biri də monitoring sisteminin yaradılmasıdır.

⇒Ardı səh.11

Dünyanın Bılık bayramı

Şəkərli bağlama

Almaniyada yeni tədris ilinin ilk günü maraqlı ənənəyələ bağlıdır. 19-cu əsrden gələn adətə əsasən, ilk dəfə məktəbə gedən uşaqlar valideynlər tərəfindən "bağlama" hazırlanır. Əvvəllər bu bağlamada müxtəlif şirniyyat və un məmulatları olurdu. Elə bu səbəbdən ənənə "Şəkərli bağlama" adı alıb. Bu ənənə her zaman olduğu kimi, iki əsr bundan əvvəl də valideynlərin cibləndəki pulun miqdardan asılı idi. Məsələn, kasib ailələr "bir gülə ilə iki döşən" vurmaq məqsədilə bağlamaya uşağın çıxan ehtiyac duyduğu yeni ayaq-qabısını qoyurdular. Yeri gəlməskən, tədris gününün əksər Avropa ölkələrinə oktyabrın 1-dən gec olmayaq baş-

laşması da əsasən kənd təsərrüfatı sahəsində çalışan kasib ailələrin ehtiyaclarından irəli gəlir. Məsələ burasındadır ki, belə ailələrin uşaqları valideynlərinə əkin-biçin işlərində kömək edirdilər. Bu səbəbdən dövlət və kilsə (dini məbedlər) təhsil qurumları kimi çıxış edirlər. Biçin işlərinin başa çatmasına gözəyidirlər.

Hazırda bu ənənə yaşasa da, bağlamannı içindiklər deyişikliyə uğrayıb. Almaniyada uşaqlara çox sırrın məhsulular, məsələn, şokoladın yedildilməsi alışkanlırmış. Bu səbəbdən bağlamaya uşaqların qələm-deftər, karandaş, penal və s., bir sözlə, biz öz uşaqlarımıza nə alırıq, həmin əşyaların qoyulur. Əgər bağlamaların içindəkilər ata-anaların işidirsə, hazırlanması artıq

uşağın öz vəzifəsidir. Bu səbəbdən onlar kağız və kartondan özlərinə bağlama düzəldir, üstündə müxtəlif rəsmlər çəkməklə fantaziyalarını nümayiş etdirirlər. Bu iş ya evde olur, ya uşaq bağçasında. Kim tenbəldir, onlar üçün də çıxış yolu var; içi dolu "şəkerli bağlama"ları dükanlardan da əldə etmək olur.

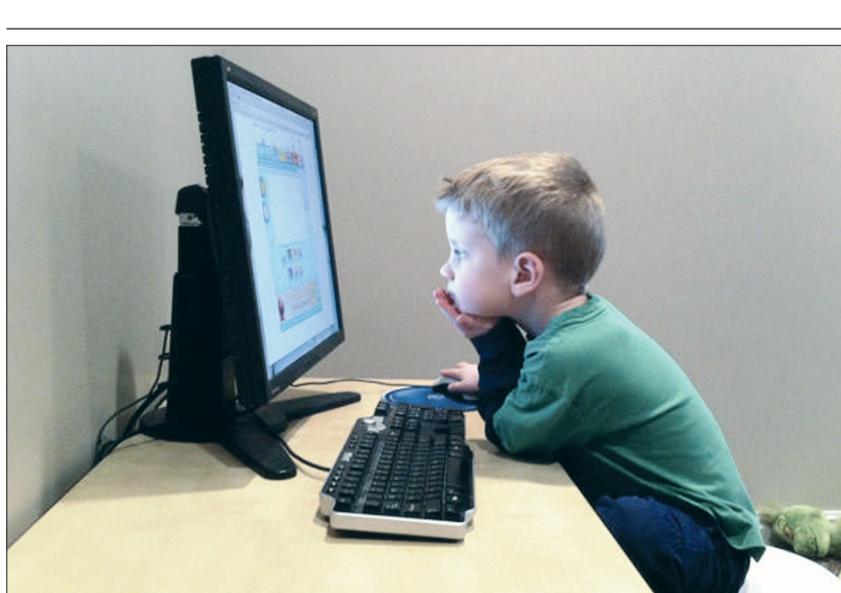
Almanlar uşaqların məktəbə hazırlığına olduqca diqqət yənəşirərlər. Söhbət tek bılık və psixoloji durumdan getmir. Uşaq bir saat bir yerdə oturmağı bacarmadı, hər hansı bir prosesə əzi 20 dəqiqə diqqətini yönəldə bilməlidir. Almaniyada ilk dəfə məktəbə gələn uşaqın nəyisi bilməsi vacib deyil, əsas odur rəngləri, həndəsi fiqurları fərqləndirə bilsin, 12-yə qədər saymayı bacarsın.

⇒Ardı səh.5

"Uşaqların internetdən istifadəsinə sərhədlər qoyulmalıdır"

Bəyaz Babayeva: "Internet uşağı fiziki və psixoloji
sağlamlığında ciddi problemlər yarada bilər"

Səh.12

165780 şagird birinci sinifdə təhsil alacaq

Yeni tədris ilində ümumi təhsil müəssisələrində ümumiyyətdə 1592317 şagirdin təhsil alacağı proqnozlaşdırılır. 165780 şagird isə birinci sinifdə təhsil alacaq.

Təhsil Nazirliyi sisteminə daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinə 2018-2019-cu tədris ili üçün müəllimlərin isə qəbul üzrə müsabiqədə 4053 nəfər müəllim adımı qazanaraq işə qəbul olub.

Yeni dərs ilinə hazırlıq çərçivəsində ümumi təhsil müəssisələrinin temir və tikintisi davam etdirilir. Hazırda ölkəmizin müxtəlif bölgələrində 34 yeni məktəb binası tikilir, 22 məktəb binasında isə əsaslı temir-bərpə işləri aparılır. 2018-ci ildə respublika ərazisində 137 modul tipli təhsil müəssisəsi istifadəyə verilecek. Ümumiyyətdə Bakı şəhəri və ölkənin 54 rayonu olmaqla 193 obyektdə işləp aparılır.

2018-2019-cu tədris ilinə dövlət ümumtəhsil müəssisələrinin I-XI sinifləri üçün 332 adda 672609 nüsxə dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsait çap edilib.

Təhsil nazirinin əmri nəsasən, ümumi təhsil müəssisələrində 2018-2019-cu tədris ilində ilk dərsler ibtidai siniflərdə "Vətənim Azərbaycan", V-IX siniflərdə "Dövlət rəmzləri-müstəqilliyimizin simvolu", X-XI siniflərdə "Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti-dövlətçiliyimizin bayraqdan" mövzularına həsr olunacaq.

Təhlükəsiz məktəb

İkinci Dünya müharibəsindən sonra inkişaf etmiş ölkələr inkişafda olan ölkələr arasında yaranan iqtisadi uğurun sebəbili iqtisadi inkişafda dəha çox əhəmiyyət verilməyə başlanıldı. Bunun nəticəsi olaraq yeni inkişaf modelləri təklif olundu. Əksər inkişaf modellərinin eyni olmasına baxmayaraq, ölkələrin inkişaf artımında balanslılıq yaranırdı. Bunun sebəbi kimi isə insan kapitalı göstərilirdi. Qısa bir müddətdən sonra insan kapitalının ölkənin inkişafında ən vacib faktor olduğunu qəbul edən ölkələrdə bu resursa olan tələb artmağa başladı. Bu tələbin sürətlə artması ilə paralel müəssisələrdə fealiyyət göstərən insan kapitalının təhlükəsizliyi ilə bağlı bəzi problemlər də üzə çıxmaga başladı. Cənubi insanların fiziki ehtiyaclarından sonra təhlükəsizliklərinin təmin olunmasına tələb datur. Bu problemlərin səbəb olduğu fəsادların maddi yüksək olduğundan, dövlətlər insan gücünün fealiyyət göstərdiyi mühitlərin təhlükəsizliyi haqqında da düşünməye məcbur oldular.

Dənizləmə həqiqətdir ki, məhsuldar insan kapitalı üçün keyfiyyətli fərdlər gərəkdir. İnsanın gücünü şərtləndirən bilik və bacarığın mənbəyində isə təhsil dayanır. Adam Smit yaxşı və keyfiyyətli təhsil almış insanın ən bahalı masının gördüyü işi edə bilməyini söyləmişdir. Keyfiyyətli təhsil üçün tədris mühitinin bütün tərəfləri birlikdə mövcud olmalıdır. Həmin tərəflərdən biri də mühitin təkmilləşdirilməlidir. Cənubi fərdlərin təhsili təhlükəsiz bir mühitdə almalıları vacib məqamdır. Təhlükəsiz mühitdə olmayan təhsilalanlar yaxşı təhsil ala, bacarıqlarını təkmilləşdirmək üçün gərəklər olan mövzulara fokuslanıbilməzlər. Maslovun motivasiya nəzəriyyəsinə görə, olduğu mühitdə özünü inamlı hiss etməyən bir şagirdin öyrənməyə təşviq edilməsi çox çətin, hətta mümkün olmayan bir işdir.

⇒Ardı səh.8

“Azərbaycan gəncləri milli ruhda tərbiyə almaları”

Prezident İlham Əliyev təhsil ocaqlarında yaradılan şəraitlə tanış olub

Yusif ƏLİYEV

Zəngin təbii sərvətləri olan Azərbaycanda, bu sərvətlərdən əsərələri istifadə yolu ilə inşan kapitalının daha da inkişaf etdirilməsi başlıca amilə çevrilir. Ölkəmizdə təhsilin inkişafına göstərilən diqqət və qayğı təsdiqleyir ki, bu müüm amil dövlət siyasetinin əsas prinsiplərini təşkil edir. Son illərdə müasir məktəb binaları tikilir, təhsil müəssisələri üçün yeni korpuslar inşa olunur. Bu proses ölkəmizin bütün bölgələrini əhatə edir. Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafını sürətləndirilməsi ilə bağlı qəbul edilən xüsusi Dövlət Programmada məktəb tikintisi əsas yerlərdən birini tutur. Proqramda nəzərdə tutulmuş tədbirlər planına uyğun olaraq bütün sosial sahələrdə olduğu kimi, təhsil müəssisələrinin əsası şəkildə yenidən qurulması, yeni məktəb binalarının, uşaq bağçalarının inşası prosesi də məqsədönlü şəkildə uğurla həyata keçirilir. Eyni zamanda məktəblərin maddi-tehniki bazasının gücləndirilməsi istiqamətində də müüm işlər görürlür. Heydər Əliyev Fondu dövlət seviyyəsində həyata keçirilən bu işlərə güclü dəstək verir.

Yüksek şəraiti və müasir tədris-təlim avadanlıqları ilə diqqət çəkən bu təhsil ocaqlarından bir neçəsinin əsası təmirindən sonra yeni dərs ili ərəfəsində açılışları olub. Prezident İlham Əliyev sentyabrın 12-14-də həmin məktəblərdə yaradılan şəraitlə tanış olub.

2 nömrəli texniki-humanitar liseyin yüz yaşı binası yeni görkəmdə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 12-də Bakının Səbail rayonunda Həbib bay Mahmudbəyov adına 2 nömrəli texniki-humanitar liseyinə əsası təmirindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub. Təhsil ocağının direktoru Bəkir Mustafayev burada aparılan işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verib.

Qeyd olunub ki, liseyin yerləşdiyi binanın yaşı 100 ilən çoxdur. Təhsil ocağında əsası təmir işləri bu ilin mayında Prezident İlham Əliyevin tapşırıǵına asəsan aparılıb. Lisey binasında təmir işləri qısa müddətə ve yüksək keyfiyyətə görüb. Ümumi sahisi 2500 kvadratmetr olan ücmərtəbəli binada 31 sınıf otağı və müxtəlif fənn kabinetləri var. Burada şagirdlər zəngin ədəbiyyat fondu olan kitabxanadan istifadə edəcəklər. Liseyin yemekxanası tam yenilənib. Təhsil müəssisəsinin maddi-tehniki bazasının gücləndirilməsi istiqamətində alıcı işlər görürlər. Şagirdlərin nazəri biliklərini laboratoriyalarda tətbiq etmələri üçün yeni avadanlıqlar quraşdırılıb. Məktəbin kimya, fizika, biologiya, informatika, ədəbiyyat, riyaziyyat, tarix kabinetləri də müasir avadanlıqla təchiz edilib. Liseyda yeni ekoloji kabinet de yaradılıb. Yeniyetmələrin hərbi biliklərinin artırılması məqsədilə Daxili İşler Nazirliyinin Daxili Qoşunları tərəfindən xüsusi olaraq liseyde çağırışqədərki hazırlıq kabинeti yaradılıb. Təhsil ocağında idman və akt zalları müasir seviyyədə temir olunub. Bir sözə, burada şagirdlərin yüksək seviyyədə təhsil almaları üçün hərəkəfi şərait yaradılıb. Hazırda liseyde 506 şagird Azərbaycan və rus bölmələrindən təhsil alıb.

Onu da deyək ki, Azərbaycanda ilk dən-yəvi məktəb olan bu liseyin təməli 1887-ci ilde “Rus-müsəlman” məktəbi kimi görkəmləi maarifçi Həbib bay Mahmudbəyov tərəfindən qoyulub. Bu təhsil ocağı nəinki Azərbaycanda, ümumiyyətə, Cənubi Qafqazda böyük şöhrət qazanıb. İlk vaxtlarda bu məktəbdə o dövrün tanınmış ziyanlıları olan Süleyman Sani Axundov, Abdulla Şaiq və digər görkəmləi maarifçilər dərs deyiblər.

8 nömrəli tam orta məktəbdə hər cür şərait var

Prezident İlham Əliyev həmin gün Bakının Nəsimi rayonundakı general-leutenant Kərim Kərimov adına 8 nömrəli tam orta məktəbdə yenidənqurmadan və əsası təmirindən sonra yaradılan şəraitlə də tanış olub. Məktəbin direktoru Aytən Baxşalıyeva təhsil ocağında görülen işlər barədə dövlət başçısına məlumat verib.

Zabrat qəsəbəsindəki 192 nömrəli tam orta məktəb ilk dəfə əsashi təmir olunub

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 13-də Bakının Sabunçu rayonunun Zabrat qəsəbəsindəki 192 nömrəli tam orta məktəbdə əsası təmirindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub. Məktəbin direktoru Hüseyin qul Əliyev Prezident İlham Əliyevə təmir və yenidənqurma işləri haqqında ətraflı məlumat verib.

Qeyd olunub ki, 192 nömrəli tam orta məktəbin binası 1936-ci ilən inşa edilib və bu günədək burada heç bir əsası təmir işləri aparılmayıb. Məktəbin binası 1941-1945-ci illərdə təxliyə hospitali kimi fəaliyyət göstərib. Baku və ətraf qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programma əsasən bu ilin may ayından əsası təmir və bərpə işlərinə başlanıb. Yenidənqurma işləri yüksək seviyyədə həyata keçirilib. Hazırda məktəbdə 2136 şagird təhsil alır. Şagirdlərin təlim-təbiyəsi ilə təchiz edilib, təhsil müəssisələrinin həyətlərində abadlıq işləri aparılıb, yaşlılıqlar salınıb.

Diqqətə çatdırılıb ki, bu məktəbin binası 1900-cü ildə inşa edilib. Burada əvvəllər hərbi xəstəxana, sonralar isə Bakı Hərbi Məktəbi yerləşib. 1945-ci ildən binada 8 nömrəli tam orta məktəb fəaliyyət göstərir. Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, general-leutenant Kərim Kərimovun adı da məktəbdə təmir işlərinə Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi layihəyə uyğun olaraq bu ilin mayından başlanılib, yenidənqurma və təchizat işləri qısa vaxt orzində və yüksək seviyyədə həyata keçirilib.

Dövlət başçısı məktəbdə yaradılan şəraitlə tanış olub. Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə 8 nömrəli məktəb 2010-2011-ci tədris ilində keçirilən “Ən yaxşı ümumtəhsil müəssisəsi” məsəbəcəsinin qalibi olub.

Bildirilib ki, məktəbin ücmərtəbəli binası əsas və yardımçı korpuslardan ibarətdir. Burada 780 şagird təhsil alır, 2016-2017-ci tədris ilində məktəbəhəzərlər qrupları fəaliyyət göstərir. Məktəbdə tədris Azərbaycan və rus bölmələri üzrə aparılır. Yenidənqurma işləri zamanın bütün sınıf otaqları, emalatxana, laboratoriylar, yemekxana, idman və akt zalları, eləcə də digər xidmət otaqları əsası şəkildə təmir edilib, eləvə 5 sınıf otağı artırılıb. Təhsil müəssisəsində 70 nəfər pedaqoji işçi olmaqla, ümumiyyətde, 83 nəfər əməkdaş çalışır. Bura pedaqoji kollektivin fəaliyyət göstərməsi və şagirdlərin müasir tələblərə cavab verəcək seviyyədə təhsil almaları üçün hər cür şərait yaradılıb.

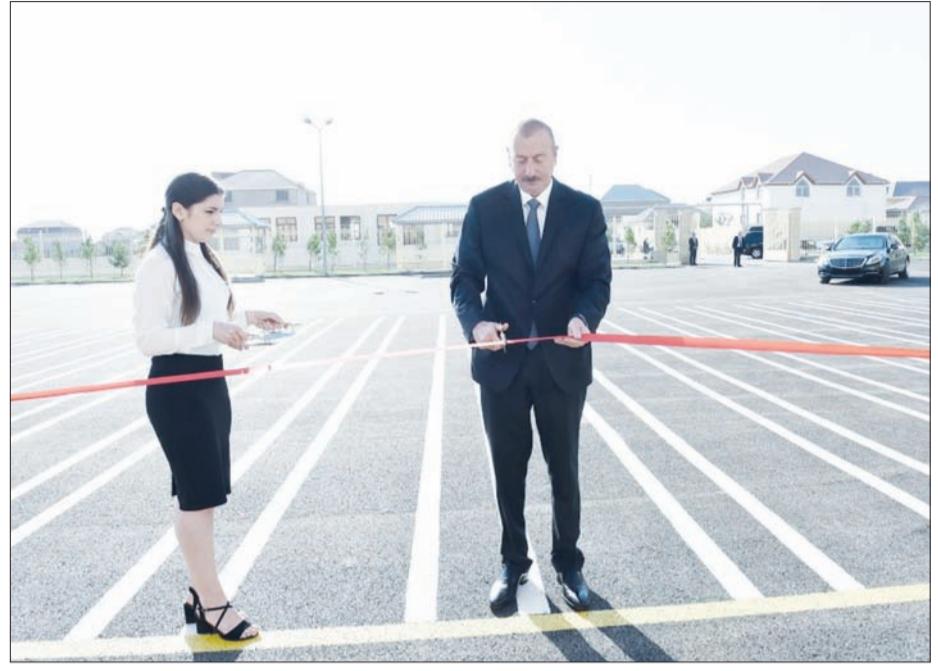
Məktəbin direktoru Naila Məmmədova görülən işlərlə bağlı dövlət başçısına məlumat verib. Diqqətə çatdırılıb ki, 187 nömrəli tam orta məktəb 1936-ci ildən fəaliyyət göstərir. 1959-cu ildən təhsil müəssisəsinə Cəfer Cabbarlı adı verilib. 1991-ci ildə təhsil ocağının ikinci korpusu inşa edilib. Məktəbin binası 2010-ci ildə cari təmir işləri aparılıb. 2018-ci ilin iyun ayında isə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə məktəbdə əsası təmiri yaradılan şəraitlə tanış olub.

Bakının Sabunçu rayonunun Maştağa qəsəbəsində Cəfer Cabbarlı adına 187 nömrəli tam orta məktəb 187 nömrəli təmir edilib. Sentyabrın 13-de Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu təhsil ocağında yaradılan şəraitlə tanış olub.

Sentyabr 14-də Bakının Sabunçu rayonunun Maştağa qəsəbəsində Səvalan yaşayış massivində 28 nömrəli tam orta məktəbin açılış mərasimi olub. Prezident İlham Əliyev bu təhsil ocağında şəraitlə tanış olub.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Məktəbin direktoru Qəniro Əmircanova

28 nömrəli tam orta məktəbin açılışı olub

başçısı təhsil sahəsində aparılan köklü islahatların sonmərə verdiyini, təhsilin keyfiyyətinin artlığındı deyib və bu uğurlu prosesin bundan sonra da davam etdiriləcəyini bildirib.

Bu gün dünyada savad, bılık və texnologiyaların hər şey həll etdiyini diqqətə çatdırın Prezident bu baxımdan Azərbaycanda ümumi sadadlılıq seviyyəsinin 100 faizi yaxın olduğunu da çox gözəl göstərici kimi deyərləndirib. Bildirilib ki, ölkələri inkişafda qəbul edən şəhərlərə 100 faizi yaxın olub.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Məktəbin direktoru Qəniro Əmircanova Prezident İlham Əliyevə yeni məktəb binasında yaradılan şərait barədə məlumat verib. Bildirilib ki, bu təhsil ocağının teməli 2017-ci ilin sentyabrında qoyulub. Məktəbin həyətinin genişləyəbəcək əsası təmiri aparılıb. 2018-ci ilin iyun ayında isə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə məktəbdə əsası təmiri yaradılıb. Qeyd olunub ki, Səvalan yaşayış massivinin əhalisinin sayı 25 min nəfərdən çoxdur. Əvvəller yaşayış massivində məktəb olmadığından şagirdlər təhsillərini rayonun Maştağā, Zabrat və digər qəsəbələrdən təmir ocaqlarında alırlar. Ücmərtəbəli yeni məktəb binasının inşaat işləri yüksək keyfiyyətlə yerinə yaradılıb. Sonra dövlət başçısı məktəbin bir qrup müəllim və şagirdi ilə görüşüb.

Prezident İlham Əliyev görüşdə çıxış edib. Müəllim və şagirdləri qarşılamaq üçün hər cür məktəbdə təmiri təqdim etdi. Şagirdlər qəzalı şəhərdən istirak etdilər. Məktəbin direktoru Qəniro Əmircanova Prezident İlham Əliyevə yeni məktəb binasında şərait barədə məlumat verib.

Məktəbin direktoru Qəniro Əmircanova Prezident İlham Əliyevə yeni məktəb binasında şərait barədə məlumat verib. Bildirilib ki, ölkələri inkişafda qəbul edən şəhərlərə 100 faizi yaxın olub. Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Dövlət başçısı məktəbin rəmzi açılışını bildirən lenti kasib.

Təhsildə yeni hədəflərə doğru

Ceyhun BAYRAMOV,
Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri

Cəmiyyətin hərtərəfli inkişafında həlledici faktora çevrilən təhsil XXI əsrin mü hü məmərliliyi özündə təcəssüm etdirir. Əsasını ümummilli lider Heydər Əliyevin qoyduğu təhsil islahatları bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam edir. Ölkə başçısının 24 oktyabr 2013-cü il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nın qəbulundan ötən müddət ərzində ölkəmizdə təhsil sahəsində müsbət dinamika müşahidə olunub, bir sıra əsaslı nailiyyyətlər əldə edilib. Bu nailiyyyətlərin əhatəliliyinin artması və davamlı xarakter alması isə təhsilin daha əlçatan, keyfiyyətli, gələcəkdə iqtisadiyyatın güclü və vətəndaşların rifah seviyyəsinin yüksək olmasına zəmin yaradır.

Ötən tədris ilində də Dövlət Strategiyasında təhsil sisteminin inkişafını şərtləndirən 5 mühüm istiqamət üzrə bir sıra mü hü məmərliliyi və əhatəliliyi, bərabər imkanlar, şəffaflıq, səmərəlilik 2017-2018-ci tədris ilinin əsas keyfiyyət göstəriciləridir.

Regionlarda təhsilin müsbət inkişaf dinamikası

Regionlarda təhsilin inkişafına yönəlmış infrastruktur sosial layihələr ölkə rəhbərliyinin daim diqqət merkezindədir. Prezident İlham Əliyev yanvarın 10-da Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşısında duran vəziyətlərə həsr olunanıçında qeyd etdiyi kimi, ötən il ölkədə 133 yeni məktəb tikilib, 14 məktəb əsaslı təmir edilib, 500-ə yaxın məktəbdə isə cari təmir aparılıb. Yeni tədris ili ərafaşında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şamaxı rayonunda Heydər Əliyev Fonduñun təşəbbüsü ilə inşa edilmiş Meysəri kənd tam orta məktəbinin yeni binasının və İsləmli rayonunun Lahic qəsəbəsində yeni inşa olunan tam orta məktəb binasının açılışlarında iştirak ediblər.

Son illerde reallaşdırılan infrastruktur layihələri çərçivəsində tikilən, əsaslı təmir edilən 3104 məktəbdən 2826-sı (91 faiz) regionların payına düşür. Prezident İlham Əliyevin 2017-2018-ci illerde qozalı vəziyyətdə olan məktəblərin modul tipli məktəblərlərə əvəz edilməsi ilə bağlı tapşırığına uyğun olaraq ötən il respublikanın 40-dan çox bölgəsində qəzalı vəziyyətdə olan 106 təhsil müəssisəsi modul tipli məktəblərə əvəz olunub. Hazırda ölkəmizin müxtəlif bölgələrində 34 yeni məktəb binası tikilir, 22 məktəb binasında isə əsaslı təmir-bərpa işləri aparılır. Görülən işlərin davamı olaraq bu il 41 rayonda 137 modul tipli məktəb istifadəye verilecek.

"Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illerde sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Programı"nın icrası çərçivəsində Təhsil Nazirliyi cari il ərzində regionlarda təhsilin inkişafı sahəsində bir sıra tədbirlər həyata keçirib. Nəticədə təhsilin inkişaf dinamikasında regionların göstəriciləri əhəmiyyətli dərəcədə artub ki, bu da ötən tədris ilinin mü hü məmərlərinin hesab oluna bilər. Nazirlər tərəfindən ümumtəhsil məktəb şagirdlərinin təlim nailiyyyətlərinə nəzarətin gücləndirilməsi sayəsində bölgələrdə ümumi təhsil göstəricilərində, xüsusilə de buraxılış imtahanları və ali məktəblərə qəbulun məmərlərinin əvvəlki illərlə müqayisədə nəzərəçəpan irəliləyişlər müşahidə edilməkdədir.

Bundan əlavə, Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, ucqar bölgələrdə, çalışan mü Hü məmərlər üçün nəzərdə tutulan stimullaşdırıcı tədbirlər müsbət nəticələr verib. Ötən tədris ili üzrə müsabiqə əsasında isə qəbul olunan 6000-ə yaxın mü Hü məmərlərinin 3000 nəfərdən çoxu ucqar bölgələrdə fealiyyətə başlayıb. Hazırda kənd məktəblərində işleyən 7500-dək gənc mü Hü məmərlərinin stimullaşdırma tədbirləri tətbiq olunur. Son illərdə mü Hü məmərlərin isə qəbul zamanı nəzərdə tutulan stimullaşdırıcı tədbirlər nəticəsində ucqar bölgələrdə vakant yerlərin tutulma seviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə artub. Bu tədbirlər isə ümumilikdə regionlarda təhsilin inkişafına mü Hü təkan verib.

Mü Hü məmərlərin nüfuzu artır

2018-2019-cu tədris ili üçün mü Hü məmərlərin isə qəbulu üzrə müsabiqədə 50 minə

yaxın namizəd iştirak edib, 5000-dən artıq namizəd mü Hü məmərlərin adını qazanaraq isə qəbul olunub.

Ötən illərlə müqayisədə mü Hü məmərlər işləmək arzusunda olanların sayında 3 dəfə artım müşahidə olunur.

Ali məktəblərə keçirilən qəbul imtahanlarında yüksək bal toplayan gənclərin mü Hü məmərlərin ixtisasını seçməsi də sevindirici haldır. Son illərdə pedaqoji sahə üzrə sonəd verən abituriyentlərin peşəyararlılıq seviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib. Bu, həm də mü Hü məmərlərin işə qəbulunda müşahidə mərhələsinin nəticəsidir.

2014-cü ilde 500 və daha artıq bal toplayan 922 nəfər mü Hü məmərlərin ixtisasını seçmişdir, 2017-ci ilde bu rəqəm 1370 nəfər olub. Bu il keçirilən qəbul imtahanlarında iştirak edərək 500 və daha artıq bal toplayan məzunlar arasında isə mü Hü məmərlərin ixtisasını 2090 nəfər seçib. Bu göstərici 2014-2015-ci tədris ilinə nisbətən 2,3 dəfə və ya 126,7 faiz, ötən il nisbətən isə 1,5 dəfə və ya 53,6 faiz artım deməkdir. 2016-ci ilin qəbul imtahanlarında 500 və daha artıq bal toplayaraq ibtidai sinif mü Hü məmərlərinin seçən cəmi 1 nəfər vardısa, bu il 500 və daha artıq bal toplayanlar arasında 235 nəfər seçib. Gənclər həm də ona görə mü Hü məmərlərin işə qəbulunun şəffaf təşkilini bu peşənin cazibədarlığı artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məmərlərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Məktəbəqədər təhsilin əhatəliliyi genişlənir

Təhsilin keyfiyyətinə və insanların uzun müddətə rifahına təsir edən ən vacib amillərden biri erken yaş inkişafı ilə bağlıdır. Bu mənada məktəbəqədər hazırlıq təhsilin gələcəyini mü Hü yeyən edən mü Hü faktorlardan biri hesab olunur. Məktəbəhəzərlər qruplarının yaradılmasında müqsəd 5 yaşı uşaqların məktəb təliminə hazırlığı ilə əlaqədar psixoloji dayanıqlığını artırmaq, əhatə olunduqları aləmə və təhsil mühitində uyğunlaşdırmaq, onların ünsiyyət və birgə fəaliyyət bacarıqlarına yiyələnməsini təmin etmək ibarətdir.

2014-cü il fevralın 24-də Heydər Əliyev Fonduñun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə keçirilən müşavirədə "Məktəbəqədər mü Hü məməslərin inkişafı" programı təqdim olunub. Bundan sonra ölkəmizin müxtəlif regionlarında məktəbəqədər təhsil mü Hü məməslərinin şəbəkəsi genişləndirilməye başlanılib.

Vəziyyətin dəyişməsi üçün Təhsil Nazirliyi tərəfindən bu istiqamətdə bir sıra vacib addimlar atılıb. 5 yaşlıların məktəbəhəzərlərinə dair xüsusi məzmun hazırlanıb.

2016-ci ilde hökumətin bununla bağlı xüsusi qərarı əsasında bu iş dövlət hesabına təşkil olunub. Nəticədə bir neçə il əvvəl bu sahədə başqa ölkələrdən çox geridə qəbul olundular.

lan Azərbaycanda sıçrayış xarakterli dinamika müşahidə olunur. Ölkə rəhbərliyinin yüksək diqqət və qayğısı ilə 2017-2018-ci tədris ilində məktəbəqədər təhsilin əhatəliliyi xeyli genişləndirilib.

2017-ci ilde Azərbaycanda məktəbəhəzərlər qəbul imtahanlarında yüksək bal toplayan gənclərin mü Hü məmərlərin ixtisasını seçməsi də sevindirici haldır. Son illərdə pedaqoji sahə üzrə sonəd verən abituriyentlərin peşəyararlılıq seviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlib. 2018-2019-cu dərs ilində yeni kurikulumlar XI sinifdə tətbiq ediləcək. Artıq növbəti 2018-2019-cu dərs ilində yeni kurikulumlar XI sinifdə tətbiq ediləcək. Bu, uzun və çətin prosesinə dair əhatəliliyi və əhatəliliyi artırmaq istəyənlərin əhəmiyyətli tətbiqi prosesini başa çatmadı. Artıq namizəd 5000-dən artıq təhsilin inkişafını əhatəliliyi artırmaq istəyənlərin əhəmiyyətli tətbiqi prosesini başa çatdırıb.

Məzmun istiqamətdən ən mü Hü nəticədən ibarətdir ki, 2008-ci ildən başlayaraq ümumi təhsil mü Hü məməslərinin yeni kurikulumların tətbiqi prosesini başa çatdırıb. Artıq namizəd 5000-dən artıq təhsilin inkişafını əhatəliliyi artırmaq istəyənlərin əhəmiyyətli tətbiqi prosesini başa çatdırıb.

Məzmun istiqamətdən ən mü Hü nəticədən ibarətdir ki, 2008-ci ildən başlayaraq ümumi təhsil mü Hü məməslərinin yeni kurikulumların tətbiqi prosesini başa çatdırıb. Artıq namizəd 5000-dən artıq təhsilin inkişafını əhatəliliyi artırmaq istəyənlərin əhəmiyyətli tətbiqi prosesini başa çatdırıb.

Qeyd edək ki, məktəbəhəzərlər qruplarına şagird qəbulu www.mektebebeqebul.edu.az elektron sistem vasitəsilə həyata keçirilir. Qəbulun elektron sistem vasitəsilə həyata keçirilmesi şəffaflılığın təmin edilməsi, vaxt itkişini aradan qaldırılması, cəmiyyətdə informasiya texnologiyalarından istifadə mədəniyyətinin formallaşması baxımdan olduqca əhəmiyyətlidir.

Birinci siniflərə elektron qəbulda vətəndaş məmənluğunu

Təhsildə keyfiyyət ilinin ən mü Hü məməslərinin tətbiqindən ibarətdir ki, 2018-2019-cu tədris ilində "Saglam təhsil-sağlam millət" layihəsinin məktəbəhəzərlərinə yaxınlaşdırmaq deməkdir. Həmin istiqamətdə digər hədəf isə keyfiyyətini yaxşılaşdırılmışdır. Bu müqsədə Təhsil İnstitutunUNICEF-lə birgə layihəsi çərçivəsində məktəbəqədər təhsilin keyfiyyət standartlarını əhatələndirib. Məzmun istiqamətdən ən mü Hü nəticədən ibarətdir ki, 2008-ci ildən başlayaraq ümumi təhsil mü Hü məməslərinin yeni kurikulumların tətbiqi prosesini başa çatdırıb. Artıq namizəd 5000-dən artıq təhsilin inkişafını əhatəliliyi artırmaq istəyənlərin əhəmiyyətli tətbiqi prosesini başa çatdırıb.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçirilecek PISA, 2019-cu ilde isə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsindən də iştirak edəcək. Bu isə şagird nailiyyyətlərinə təsir edən amillərin mü Hü yeyənləndirilməsi baxımdan vacib əhəmiyyət kəsb edəcək. Bundan əlavə, tədris planlarının strukturunu, dərs yükünnü haecminin, digər amillərin şagird nailiyyyətlərinə təsirini artırmaqla yanaşı, həm də mü Hü məməslərin missiyasının yeni üfüqlərini mü Hü yeyən edib.

Bundan başqa, ölkəmiz bu il keçir

Yaponiyada IOI 2019 bayrağı Azərbaycana təqdim olunub

Yaponianın Tsukuba şəhərində məktəblilərin 30-cu Beynəlxalq İnformatika Olimpiadası (IOI) başa çatıb.

Bağışlış mərasimində iştirakçıların mükafatlandırılması ilə yanaşı, növbəti ildə yarışın Azərbaycanda keçiriləcəyi elan edilib. Təşkilatçı-

lar tərəfindən Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasının bayrağı təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanova təqdim olunub.

Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov olimpiadanın başa çatması münasibəti ilə iştirakçıları tövrik edib,

olimpiadanın yüksək səviyyədə təşkil olunması ilə bağlı təşkilatçılara və Yaponiya hökumətinə təşəkkürünü bildirib. Nazir müavini iştirakçıları gələn il ölkəmizdə keçiriləcək 31-ci Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasına dəvət edərək Azərbaycanla bağlı məlumatları onların

olimpiadanın yüksək səviyyədə təşkil olunması ilə bağlı təşkilatçılara və Yaponiya hökumətinə təşəkkürünü bildirib. Nazir müavini iştirakçıları gələn il ölkəmizdə keçiriləcək 31-ci Beynəlxalq İnformatika Olimpiadasına dəvət edərək Azərbaycanla bağlı məlumatları onların

Latviyada təhsil təqaüd programının nəticələri açıqlanıb

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Latviya Respublikası Hökuməti arasında təhsil sahəsində uğurlu əməkdaşlığın neticəsi olaraq 7 nəfər Azərbaycan vətəndaşını 2018-2019-cu tədris ilü üzrə Latviyanın nüfuzlu universitetlərində təhsil almaq imkanı qazanıb.

Seçim barədə Latviya tərəfindən verilən yekun qərar nəticəsində saziş üzrə 7 nəfər Latviyanın "Riga Technical University" və "University of Latvia" ali təhsil müəssisələrində iqtisadiyyat və idarəetmə, mühəndislik, filologiya, aviasiya ixtisasları üzrə magistratura (6 nəfər)

və doktorantura (1 nəfər) səviyyələri üzrə təhsili davam etdirmək hüquq qazanıb.

Məlumat üçün bildiririk ki, müvafiq təqaüd program barədə cari ilin 1 fevral tarixində elan verilib.

UFAZ-da seminar

"Sivilizasiya tarixində rəqəmsal texnologiyalar"

Sentyabrın 10-da Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Fransız Universitetində (UFAZ) Milli Araşdırma Mərkəzi və Paris-Sorbon Universitetinin tədqiqatçıları, həmçinin Aleksand Koyre Mərkəzini bağlı araşdırmaçı (CNRS-EHESS) Pyer Munye Kün tərəfindən "Sivilizasiya tarixində rəqəmsal texnologiyalar" mövzusunda seminar keçirilib.

Tədbirdə Fransanın Azərbaycandakı səfəri xanım Orelia Buşəz,

UFAZ-in icraçı direktoru Vazeh Əsgərov, baş katibi Şarlotta Payen, mətbuat katibi Nəzrin Mirzəyeva, UFAZ, eləcə də digər universitetlərin professor-müəllim heyəti və tələbələr iştirak ediblər.

İnformasiya texnologiyalarının yaranma tarixi və elmin inkişafında önemindən bəhs edən Pyer Munye Kün bu sahədə qadınların rolundan da danışıb. 60-70-ci illərdə qadınlar üçün kompüter elmində "qızıl dövr" olduğunu vurgulayan doktor Kün bu fəallığın illər ərzində tədricən azaldığını bildirib.

Sonda Pyer Munye Kün tədbir iştirakçılarını maraqlandıran sualları cavablandırıb.

Azərbaycanın 2 universiteti dünya reytinginə daxil olub

Siyahıda 74 ölkədən 783 universitet yer alıb

Oruc MUSTAFAYEV

RUR reyting agentliyi (Reputation World University Ranking) Clarivate Analytics beynəlxalq şirkəti ilə birgə ali məktəblərin növbəti nüfuz reytingini dərc edib. RUR reytinginə 74 ölkədən 783 universitet daxil olub. Ali məktəbler dörd istiqamət üzrə qruplaşdırılmış 20 indikator - tədrisin keyfiyyəti (40%), tədqiqatların keyfiyyəti (40%), beynəmıləlləşdirmənin səviyyəsi (10%), maliyyə sabitliyi

səviyyəsi (10%) üzrə qiymətləndirilir. Reytinqdə aparıcı yerləri Amerika universitetləri tutub. Sıralamaya topladığı 100 mütələq balla Harvard Universiteti başlıqlı edir. İkinci sırada Massachusetts Texnologiya İnstitutu, üçüncü yerde isə Stanford Universiteti qərarlaşır. Rusiyanın ali məktəblərindən ən yaxşı mövqeni 45-ci sırada M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti nümayiş etdirilir.

Reytinqdə ölkəmiz Bakı Dövlət Universiteti (686-ci yer) və Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (762-ci yer) ilə təmsil olunub.

Dünyanın Bilik bayramı

➡ Əvvəli səh.1

Rüstəm QARAXANLI

Məktəbin ilk günü çox rəngarəng keçir, müəllimlər uşaqları akt zalından çıxarıb, sira ilə sınıflarə aparırlar. İlk gün dersi ekskursiyalar əvəzləyir, bincilər müəllimlərinin müsayiyyəti ilə 3-4-cü sınıflarə "qonaq" gedib necə dərs keçəcəklərini görürər.

Göylər şar uçurmaq günü

İsraildə hər bir göləcək məktəbi mütləq halda uşaq bağçasında olmalıdır. Çünkü onun məktəbə gedib-getməməsini müyyəyen edən... bağça müəlliməsidir. Körpənin hərf və rəqəm tənqidi-tanımadası şort deyil, əsas odur məktəbə qədəm qoymaq üçün psixoloji cəhətdən hazır olsun. Əgər bağça müəlliməsi desə ki, uşaq hazır deyil, məktəb onu qəbul etməyəcək. Elə hal ola bilər ki, valideynlər bağçanın reyini qulaqcılardına vururlar. Bu halda məktəb uşaq qəbul edəcək, ancaq yoxlaysıb görəndə ki, körpə məktəbə heyatına hazır deyil, geri göndərəcək.

İsraildə hər bir uşaq məktəbə öz rayonunda getmelidir. Yalnız ilkin məktəbi bitirdikdən sonra o, istədiyi dərəcə təhsil ocağını seçə bilər. Təhsil müddəti 12 ildir, ilkin sınıflar 6 il təşkil edir. Uşaqlar Bilik günü dərəcə 8:15-də gölərlər. Birinci dərəsə öz göləcək sınıfı yoldaşları ilə təmərəqlər. İkiinci dərədə isə təmərəqlər düzülüş olur və göylərə rəngli şəhərlər üzərindən.

Bilik günü dərəcə 8:15-də gölərlər. Birinci dərəsə öz göləcək sınıfı yoldaşları ilə təmərəqlər. İkiinci dərədə isə təmərəqlər düzülüş olur və göylərə rəngli şəhərlər üzərindən.

Hindistan: heç bir bayram olmayıcaq!

Hindistanda milyonlarla uşaq məktəbə gedə bilmir. Yüz milyonlarla insan təhsilsizdir. Məvcud məktəblərin seviyyəsi olduqua aşağıdır. İmkani onun valideynlər özəl məktəblərə üz tuturlar, burada isə amansız reqabət və hətta bir çox hallarda qəbul üçün rüşvət praktikası mövcuddur. Hindistan yüksək texnologiyalar sahəsində dünya liderlərindən birinə iddiaçı olsa da, ümumi təhsil manzerası belədir.

Yeni məktəb ili adəton aprelde başlayır. Günü məktəblər özəl müyyəyen edirlər. Mayda musson yağışları başlayır, iyun ayı isə çox isti olduğundan iki ay fasilə verilir, iyulun əvvəlindən məktəb bərpa olunur. Daha bir tətil dekabrda olur, sonra martın axırında məktəb.

Uşaqlar birinci sınıf 4 yaşında gedirlər. Bundan əvvəl onlar "playschool" deyilən kurslarda olurlar, burada rəqəmlər və həflər barədə ümumi məlumatlar alırlar. Bilik günü digər dərəcələrindən heç ne ilə fərqlənmir. Burada ilk məktəb günüünü bayram etmirlər. Bununla belə, valideynlər imkanları nəyə çatır uşaqlarına etməyə çalışırlar. Kimisi təze paltar alır, kimisi şirniyyat. Bu da sizə Hindistanın Bilik günü!

mur. İlk gündən uşaqları ayırlar: oğlanlar bir tərəfə, qızlar digər. Bu sohbədən səhərlər atalar oğlanlarını, analar qızlarını məktəbə aparırlar. Qızlarla oğlanlar yalnız ali məktəbdə bir yerdə oxuyurlar. O da xüsusi qaydaya riayət etməklə: oğlanlar qabaq partalarda otururlar, qızlar arxa.

İlk günlərdə valideynlər də məktəb qarşısında qalıb həm uşaqlarını gözleyirlər, həm də imkan düşməşkən, müxtəlif problemlər, əsasən də İsrail-Fələstin münəqşiqinə dair yeniliklərlə bölüşürərlər. Əsl məktəb ikinci həftədən başlayır: günü 11-12 saat dərəs. İlk məktəb günü ümumi tanışlığa həsr olunur. Ikinci gündən etibarən sohə saat 7-də uşaqların arxasında məktəb avtobusu gəlir - yarım saat sonra hər kəs məktəb stadionunda olmalıdır. Əvvəl himn söslənir, sonra əvvəlcədən müyyəyen edilmiş uşaqlardan biri Quran oxuyur, dijiri poeziya.

"Məktəbli" analar

Yaponiyada məktəb aprelin əvvəlində başlayır. İlk məktəb gününe ancaq birinci sınıfın uşaqları gə-

İsraildə hər bir göləcək məktəbli mütləq halda uşaq bağçasında olmalıdır. Çünkü onun məktəbə gedib-getməməsini müyyəyen edən... bağça müəlliməsidir. Körpənin hərf və rəqəm tənqidi-tanımadası şort deyil, əsas odur məktəbə qədəm qoymaq üçün psixoloji cəhətdən hazır olsun. Əgər bağça müəlliməsi desə ki, uşaq hazır deyil, məktəb onu qəbul etməyəcək.

Onlar müəllimlərlə və məktəbə tanış olurlar. Gün belə keçir. Sonra müəllimlər valideynlərə uşaq üçün nə almış lazımnı olduguunu izah edirlər və uşaqları eve buraxırlar. Düz bir həftədən sonra hamı bir nefer kim məktəbə golir.

Yaponiyada məktəbli geyimi yalnız özəl məktəblər üçün aktualdır, görünür, üzərindəki emblem vasitəsilə reklam üçün. Dövlət

Ənənələr müxtəlif olsa da, hər yerdə ilk məktəb günü eynidir

məktəblərində kim nə istəyir geyinir. Son illərdə yapon məktəblərində ingiliscə dilinin tədrisinin məhdudlaşdırılması təşəbbüsleri səslənir. Başlıca səbəb budur ki, uşaqın beyni yüklenir. Sən demə, birinci

Belə fanatik analar üçün yapon dilindən ayrıca termin mövcuddur - "kökü-mama".

Milli geyimlərdə məktəblərə doğru

Macaristandan ferqli olaraq

qonşu Çexiyada 1 sentyabrı digər günlərdən fərqləndirən amil valideynlərin uşaqları ilə xatire şəkilləri çəkdirmələridir. Burada birinci sınıflar üçün əmaraqlı qıymətləndirmə sistemidir. Qiymət rəqəmləri ilə tapa bilir, şəhərdən kənardə, adətən təbiətin qoynunda təşkil olunmuş fərqli məktəblərə köçürürlər.

Avstriyada belə bir ənənə var:

ilk tədris günü uşaqlar və valideynləri milli libaslar geyinib məktəblərə gəlirlər. Bundan əvvəl onlar yaşıdlıqları rayonun kilsəsində dua edirlər. Avstriyada da Almaniyada olduğu kimi "şəkərlə bağlama"lar var, ancaq burada fərqli odur ki, hər məktəbdə fərqli rəngdədirler.

Təhsil Nazirliyində kollegiya icası

Ali təhsillə bağlı bir sıra məsələlər müzakirə olunub

Sentyabrın 13-də Təhsil Nazirliyində kollegiya icası keçirilib.

Tədbirdə Prezident Administrasiyasının Humanitar siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Fərəh Əliyeva, kollegiya üzvləri, nazirliyin struktur bölmə rəhbərləri və ali təhsil müəssisələrinin rektörələri iştirak ediblər.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov kollegiya icasını giriş sözü ilə açaraq ölkə Prezidentinin rəhberliyi ilə son illərdə təhsil sahəsində əldə olunan uğurlu nailiyyətlərdən söz açıb, bu sahədə aparılan əsaslı islahatları diqqətə çatdırıb.

Sonra təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov “Paris Nazirlər Konfransı Beyannamesi və Bolonya Siyaset Forumu Beyannaməsinin əsas müddəələri barədə məlumat verib. Nazir müavini bildirib ki, Paris Nazirlər Konfransı Beyannaməsində diplomların tanınması üzrə Lissabon Konvensiyasının tətbiqi sahəsində problemlərin həlli-nin diqqətdə saxlanacağı, Erasmus+ programı, mobillik, inklüzivlik, ömürboyu təhsil, fənlərarası əməkdaşlıq, elm, təhsil və innova-

rixlərində Azərbaycan nümayəndə heyətinin iştirak etdiyi Parisdə Avropana Ali Təhsil Məkanı ölkələri Təhsil Nazirlərinin Konfransı və Bolonya Təhsil Siyaseti Forumundan 77 ölkədən, eləcə də 40 beynəlxalq və regional təşkilatdan ümumiyyətdə 550 nəfərin iştirak etdiyini vurğulayıb.

Firudin Qurbanov Paris Nazirlər Konfransı Beyannamesi və Bolonya Siyaset Forumu Beyannaməsinin əsas müddəələri barədə məlumat verib. Nazir müavini bildirib ki, Paris Nazirlər Konfransı Beyannaməsində diplomların tanınması üzrə Lissabon Konvensiyasının tətbiqi sahəsində problemlərin həlli-nin diqqətdə saxlanacağı, Erasmus+ programı, mobillik, inklüzivlik, ömürboyu təhsil, fənlərarası əməkdaşlıq, elm, təhsil və innova-

siya sahəsində sinerjinin inkişafı məsələlərinin desteklənməsi qeyd olunur. Eyni zamanda ali təhsilin rəqəmsal mühitdə çalışma biliçək mütəxəssis hazırlığına istiqamətləndirilməsi təşviq edilir.

Təhsil Nazirliyinin Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdürü Yaqub Piriyev “2018-2019-cu tədris ili üzrə Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun nəticələri barədə” məruzə ilə çıxış edib. Şöbə müdürü ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul imtahanlarının statistik təhlili, son 5 tədris ilində I-IV ixtisas gruppuları üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan ballarında əhəmiyyətli artımın olması və müəllimlilik pəşəsinin artan nüfuzu ilə bağlı geniş məlumat verib.

Kollegiya icasında Təhsil Na-

zirliyinin Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdürü müavini Şahin Bayramov “Təhsil Nazirliyi ilə “Clarivate Analytics” şirkəti arasında əməkdaşlıq: uğurlar və cəgirişlər” mövzusunda məruzəsində qeyd olunan şirkətə əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti, əldə olunmuş uğurlar və əsas çağırışlar barədə məsələlərə toxunub.

Daha sonra məruzələrlə bağlı çıxışlar dinlənilib, gündəlikdəki məsələlərə dair tekliflər səsləndirilib.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov kollegiya icasında məruzə olunan mövzularla bağlı fikirləri bildirib.

Kollegiya icasında həmçinin “Ali təhsil müəssisələrinin fealiyyətini tənzimləyən bəzi Qayda və

Yeni dərs ilinə nailiyyətlərlə

Abşeron rayon təhsil işçilərinin sentyabr konfransı

Sentyabrın 11-də Abşeron rayon təhsil işçilərinin ənənəvi sentyabr konfransı keçirilib. Konfransda Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İrəda Gülməmmədova, təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, rayon təhsil şöbəsinin müdürü Nazılə Məmmədova, rayonun təhsil işçiləri və idarə, təşkilat rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfrans açıq elan edildikdən sonra 2017-2018-ci dərs ilinin yekunları ilə bağlı videoçarx nümayiş etdirilib. Daha sonra məruzə ilə çıxış edən Abşeron Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Nazılə Məmmədova bildirib ki, rayon təhsil şöbəsi ötən dərs ilində əsas fealiyyətini təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının tələbləri istiqamətində qurmağa çalışıb, “Təhsildə keyfiyyət ilə” ilə bağlı Nazirliyin fealiyyət planında

nəzərdə tutulmuş inkişafyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsinə səy göstərib. O, bildirib ki, xüsuslu istədə malik uşaqların yaradıcılıq potensialının inkişafını təmin etmek məqsədilə dərs ili ərzində rayonun ümumtəhsil məktəblərində fənn olimpiadaları, biliq yarışları, müsabiqələr və s. kimi tədbirlər keçirilib. N.Məmmədova, həmçinin məruzəsində ötən tədris ilinin buraxılış və qəbul imtahanlarının nəticələrini şərh edib, ayri-ayri məktəblərin müvəffəqiyət göstəricilərini diqqətə çatdırıb.

Bakı Mühəndislik Universitetinin rektoru, professor Havar Məmmədov çıxış edərək bildirib ki, rayon rəhbərliyinin, ümumtəhsil məktəblərinin apardığı somərəli iş sayesində 2017-2018-ci tədris ilində universitetə 1123 nəfər qəbul olub, onların 40%-i ingilis dilli,

630-dan yuxarı bal yığın tələbələr mühəndislik, 650 baldan yuxarı yığınlar isə iqtisadiyyat fakültələrini seçiblər. Abşeron rayon ümumtəhsil məktəblərindən 73 nəfər qəbul olub, onlardan 13 nəfər 600-dən yuxarı bal yığın.

Daha sonra çıxış edən təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov yeni tədris ili münasibəti ilə konfrans iştirakçılarını tövrik edib. Bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli, 13 nömrəli sərəncamı ilə “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”, 2015-ci il 19 yanvar tarixli sərəncamı ilə “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının həyata keçirilməsi ilə bağlı Fealiyyət Planı” təsdiq edilib və hazırda icra edilməkdir. 12 iyun 2018-ci ildə “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda deyişikliklər edilmişdir barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu qüvvəyə minib. Bununla bağlı təhsilin bütün pillə və səviyyələri üzrə normativ hüquqi bazanın yenilənməsi üzrə işlər aparılıb.

Ümumtəhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi hesabına məktəbələrə hazırlıq təşkil olunub. Ölkə üzrə 2016-2017-ci tədris ilində 86848, 2017-2018-ci tədris ilində 94203, 2018-2019-cu tədris ilində isə 104447 nəfər əsas məktəbə hazırlıq təhsilinə cəlb edilib. Beləliklə, məktəbəhəzərlərinin əhatəliy 10% artaraq ötən illə müqayisədə 55%-den 65%-ə yüksəlib.

Son illər ölkəmizdə minlərlə yeni məktəblər tikilib, əlavə korpuslar inşa edilib, əsaslı təmir olunub. Onlardan 400-dən çoxu Heydər Əliyev Fondu təşəbbüsü ilə inşa olunub. Hazırda da 34 yeni məktəb binaları tikilib, 22-də əsaslı təmir aparılır. 2018-ci ildə 137 modul tipli məktəb tikilib istifadəyə verilecək. Keçən il 100-dən çox modul tipli məktəb tikilib və istifadəyə verilib.

Konfransda həmçinin keçən tədris ilində nailiyyətləri ilə yadda qalan müəllimlər və ali məktəbə qəbul imtahanında yüksək nəticə göstərən məzunlar çıxış ediblər. Sonda yüksək nəticələri ilə forqlənən bir qrup təhsil işçisi və məzun rayon icra hakimiyyəti tərəfindən fəxri fərman və hədiyyələrlə mükafatlandırılıb.

Konfransda həmçinin keçən tədris ilində nailiyyətləri ilə yadda qalan müəllimlər və ali məktəbə qəbul imtahanında yüksək nəticə göstərən məzunlar çıxış ediblər. Sonda yüksək nəticələri ilə forqlənən bir qrup təhsil işçisi və məzun rayon icra hakimiyyəti tərəfindən fəxri fərman və hədiyyələrlə mükafatlandırılıb.

Fondun əsas missiyası təhsil haqqını ödəməkdə çətinlik çəkən aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrə uzunmüddətli güzəştli kreditlər verilməsi vasitəsilə onlara ali təhsil almaqda bərabər imkanların yaradılmasıdır.

“Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu fealiyyətə başladığı vaxtdan indiyədək 5 elan sessiyası keçirib. Bu müddət ərzində fonda daxil olan elektron müraciətlər əsasında universitetlər tərəfindən təqdim edilən yerlərin sayına əsasən seçim meyarlarına uyğun gələn tələbələrlə ümumilikdə 201 təhsil krediti müqaviləsi imzalanıb.

Energetika sahəsində tanınmış alımlar ADNSU-da

“Gələcəyin energetikası: problemlər və perspektivlər” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib

Sentyabrın 11-12-də Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində (ADNSU) “Gələcəyin energetikası: problemlər və perspektivlər” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

Konfransda ADNSU-nun rektoru, professor Mustafa Babanlı, Azərbaycan Respublikasının Təhsil nazirinin müavini Şahin Bayramov “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda deyişikliklər edilmişdir barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu qüvvəyə minib. Bununla bağlı təhsilin bütün pillə və səviyyələri üzrə normativ hüquqi bazanın yenilənməsi üzrə işlər aparılıb.

Konfransda şəhərəcəsi hesabına məktəbələrə hazırlıq təşkil olunub. Ölkə üzrə 2016-2017-ci tədris ilində 86848, 2017-2018-ci tədris ilində 94203, 2018-2019-cu tədris ilində isə 104447 nəfər əsas məktəbə hazırlıq təhsilinə cəlb edilib. Beləliklə, məktəbəhəzərlərinin əhatəliy 10% artaraq ötən illə müqayisədə 55%-den 65%-ə yüksəlib.

“Rusatom-beynəlxalq şəbəkə”nın prezidenti Aleksandr Merten, NATO Parlament Assambleyasında Türkiyənin Böyük Millət Məclisinin nümayəndə heyətinin rəhbəri Osman Aşkın Bak, Azərbaycan Respublikası Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Milli Nüvə Tədqiqatları Mərkəzinin sədri, akademik Adil Qəribov, “Schneider Elektrik” şirkətinin Mərkəzi Asiya ölkələri üzrə nümayəndəsi Emrah Tekdemir, Qazi Universitetinin professoru Cengiz Taplamacıoğlu və digər qonaqlar da müxtəlif mövzularda çıxış edib.

Elmin inkişafı Fondunda icraçı direktoru Elçin Babayev tədbirin əhəmiyyətini qeyd edib və ölkəmizdə enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasının vacibliyini vürgüləyib.

Konfransda həmçinin, Milli Nüvə Tədqiqatları Mərkəzinin sədri, akademik Adil Qəribov, “Schneider Elektrik” şirkətinin Mərkəzi Asiya ölkələri üzrə nümayəndə Emrah Tekdemir, Qazi Universitetinin professoru Cengiz Taplamacıoğlu və digər qonaqlar da müxtəlif mövzularda çıxış edib.

Konfransda “Müsəir energetikanın problemləri”, “Bərpə olunan enerji mənbələri”, “Nüvə energetikası” bölmələri üzrə müzakirələr aparılıb.

ADNSU-nun rektoru, professor Mustafa Babanlı konfransın təşkilində əməyi keçən hər kəsə təşəkkürünü bildirib. Panel icaslarda müzakirə olunan mövzularla bağlı fikirlərin, əldə olunan nəticələrin energetika sahəsi üçün müümət əhəmiyyət kəsb etdiyini deyən rektor, professor Mustafa Babanlı bu sahənin daimi canab Prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzində olduğunu bildirib. Da-

ha sonra rektor Mustafa Babanlı energetika sahəsində universitetdə həyata keçirilən kadr hazırlığından danişib. ADNSU-nun bu sahə üzrə ölkədə ən çox mütəxəssis yetişdirən ali məktəbə olduğunu deyən professor Şahin Bayramov, “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda deyişikliklər edilmişdir barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu qüvvəyə minib. Bununla bağlı təhsilin bütün pillə və səviyyələri üzrə normativ hüquqi bazanın yenilənməsi üzrə işlər aparılıb.

Konfransın moderatoru, Alternativ və Bərpə olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin sədri müavini Nüvəli Yusifbəyli konfransı kifayət qədər səmərallı təşkil olunduğu və dəvət olunan qonaqların universitetdən yüksək təsəssüratlarla ayrıldıqlarını bildirib.

Daha sonra Energetika fakültəsinin Problem laboratoriyasının müdürü, dosent Fuad Məmmədov konfransla bağlı yekun mətni oxuyub və qərar layihəsini tədbir istirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

“Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu yeni elan sessiyasına start verir

Sentyabrın 17-dən “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu növbəti elan sessiyasına start verilir. Bu elan sessiyasında təqdim olunacaq təhsil kreditləri 2018-2019-cu tədris ili üzrə təhsil alan, aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrin təhvil haqqı borcu üçün nəzərdə tutulur.

Kreditlər üçün müraciət edən tələbələr müyyəyən ümumi tələbələrə cavab verməlidirlər. Belə ki, fonda Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları ən çox maraqlandıran sualları özündə eks etdirir “Mütəmadi vərilişlər” bölməsi istifadəye verilib. Bununla yanaşı, elektron orke sisteminde aparılan təkmilləşdirmə işləri davam etdirilməkdədir.

Vətəndaşların diqqətinə çatdırıq ki, nostrifikasiya proseduru ilə bağlı bütün rəsmi məlumatları www.ani.edu.gov.az internet sehihəsi vasitəsi ilə əldə etmək mümkündür.

Təhsil Nazirliyi nostrifikasiya proseduru çərçivəsində sənəd qəbulu ilə bağlı heç bir şirkətə əməkdaşlıq etmərək və bu şirkətlərin fealiyyətinə görə heç bir məsuliyyət daşımır.

Müraciətlər oktyabrın 19-dək davam edəcək.

Qeyd edək ki, Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə yaradılmış Maarifçi Tələbə Kredit Fondu 14 ali təhsil

Yeni dərs ilini medallarla qarşılayanlar

Şagirdlərimiz Moskvada növbəti uğura imza atıblar

Oruc MUSTAFAYEV

Məlumdur ki, məktəblilərin bilik və bacarıqlarının möhkəmləndirilməsində ayrı-ayrı fənlər üzrə keçirilən bilik yarışları, olimpiadalar əvəzsiz rol oynayır. Bilik olimpiadalarında əldə olunan nəticələr her hansı ölkənin elm, təhsil seviyəsini göstərir. Təhsil Nazirliyinin istedadlı şagirdlərin üzə çıxarılması və onların elm potensial və tədqiqatçılıq qabiliyyətlərinin stimullaşdırılması istiqamətində məqsədönlü səyərləri notecəsində məktəblilərimiz artıq son illerde dünyanın müxtəlif nüfuzlu fənn olimpiadalarında ölkəmizi layiqcə təmsil edirlər. Beynəlxalq olimpiadalar sırasında artıq 3 ildir ki, Moskvada dünyanın paytaxt şəhərlərinin orta məktəb şagirdləri arasında keçirilən (Beynəlxalq Meqapolis Olimpiadalar) da diqqəti cəlb etməkdədir. Ötən Meqapolis yarışları şagirdlərimiz üçün uğurlu olub. Yeni dərs ili əre-

fəsində, sentyabrın 2-7 tarixlərində Moskvada baş tutan III Beynəlxalq Meqapolis Olimpiadasından da məktəblilərimiz vətəne 4 medalla dönbürələr. Və bu zəfəri yeni dərs ili üçün uğur simvolu kimi də deyərləndirmək olar.

Olimpiadada fərdi və komanda yarışlarında ölkəmizi təmsil eden məktəblilər -kimya, fənni üzrə Respublika Kimya-biologiya liseyinin 10-cu sinif şagirdi Əli Əliyev qızıl, Ağdaş şəhər, Texniki, humanitar və təbiət fənləri təməyülli gimnaziyanın 10-cu sinif şagirdi Fərid Əliyev gümüş medal qazanıblar. Fizika, riyaziyyat və informatika teməyülli liseyin 9-cu sinif şagirdi Murad Ağazadə riyaziyyat üzrə gümüş medal əldə edib. Fizika, riyaziyyat və informatika teməyülli liseyin 10-cu sinif şagirdi İbrahim Tağızadə isə informatika fənni üzrə bürünc medala layiq görünlüb.

Qaliblərlə daha yaxından tanış olaq.

"Ən yüksək balı toplayaraq birinci yeri tutdum"

Əli Əliyev,
Kimya-biologiya təməyülli
Respublika liseyinin şagirdi

piadasında iştirak edib. Meqapolis Olimpiadasında və Niderlandın Neymegen şəhərində keçirilən 14-cü Beynəlxalq Elm Olimpiadasında bürünc medallara layiq görünlüb.

- 2-7 sentyabr tarixlərində Moskvada keçirilən Meqapolislərin Beynəlxalq Olimpiadasında iştirak etdi. Kimya komandası olaraq beynəlxalq olimpiadalar məməlihimiz İqrar Nəzərovun təşəbbüsü ilə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialında keçirilən dörsələr iştirak edərək hazırlanırdı. Olimpiada 4 fənn üzrə təşkil olunmuşdu. Kimya fənni üzrə iştirakçılar 3 turda iştirak etməli idilər. "Blitz tur", təcrübə tur, nəzəri tur. "Blitz tur" komanda yarışı idi. Bu turda kimya üzrə mümkün maksimal neticəni (20 bal) göstərərək iştirak edən şəhərlər arasında kimya üzrə birinci yeri tutduq. Təcrübə və nəzəri turlar fərdi idi. Təcrübə tur keçən illə müqayisədə daha çatın idi. Lakin MDU-nun Bakı filialında təşkil edilən intensiv derslərin və müəllimlərin görən zəhmətinin nəticəsi olaraq mən bu turda bütün iştirakçılar arasında ən yüksək bal toplayaraq birinci yeri tutdum. Nəzəri tur 5 məsələdən ibarət idi. Diger suallar maraqlı və düşündürəcü idid. Medala görə qiymətləndirən digər beynəlxalq kimya olimpiadalarında olduğu kimi təcrübə və nəzəri turda toplanan xəlların cəminə görə hesablanırdı. Mənim neticəm mənə qızıl medal qazanmağa imkan verdi. Əlbəttə ki, bu nəticənin arxasında müəllimlərimizin böyük zəhməti durur. Mən bu nəticəyə görə onlara borcluyam.

"Şükürlər olsun ki, ölkəmizə bürünc medal gətirə bildim"

İbrahim Tağızadə,
Fizika-riyaziyyat və informatika
təməyülli liseyinin şagirdi

üzrə 2-ci yere layiq görünlüb. 2018-ci ilin iyulunda gənclər arasında keçirilən Avropa Olimpiadasında (EJOI) bürünc, 2018-ci ilin sentyabrında isə Meqapolislər Olimpiadasında yenidən informatika fənni üzrə bürünc medala sahib olub. İbrahim idmanə də həvəs göstərir. Müxtəlif illərdə açıq cüdo birinciliklərində I, III, 2013-cü ildə Təhsil Nazirliyinin keçirdiyi 26 fevral - Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş dama üzrə açıq birincilikdə "Ən fəal damaçı" diplomuna layiq görünlüb.

- Bu, menim ölkədən xaricə 2-ci səfərim idi. Əvvəller Moskva haqqında bildiyim yalnız eşitidlərindən ibarət idi. Lakin Rusiya paytaxtına getdiğimdə Moskvanın eşitidlərindən dəha yaxşı şəhər olduğunu gördüm. Moskva öz qədimliyini qorumaqla yanşı, həm də müasir şəhərdir. Bize göstərilən xidmətlər yüksək seviyyədə idi. Yarışlardan sonra ekskursiyalar təşkil olunur, bu da imtahan yörəngələrinə aradan qalxmasına kömək edir. İmtahandan əvvəl təşkil olunan "blitz tur"da kimya şagirdlər tam netice göstərərək mükafata layiq görülməyimizə çox kömək oldular. Yarışda rəqiblərim arasında güclülərə de rast gəlmək olardı. Bu, məni heyəcanlandıraq bəzi səhvlərə yol verməyə səbəb oldu, lakin şükrələr olsun ki, ölkəmizə bürünc medal getirə bildim. Lakin bununla kifayətənmək fikrim yoxdur, gelen il Azərbaycanda keçiriləcək Informatika üzrə Dünya Olimpiadasında da medal qazanmaq istərdim.

Fərid Əliyev,
Texniki, humanitar və təbiət fənləri
təməyülli gimnaziyanın şagirdi

2002-ci il avqustun 2-də Zərdab şəhərində anadan olub. 2008-ci ildə Zərdab şəhər Ş.Qurbanov adına 2 nömrəli tam orta məktəbin birinci sinifinə daxil

olub. 2015-ci ilə qədər bu məktəbdə təhsil alıb. Hazırda Ağdaş şəhər, Texniki, humanitar və təbiət fənləri təməyülli gimnaziyanın 10-cu sinifində təhsil alır. VIII sinifdə kimya fənni üzrə olimpiada hazırlığına başlayıb. IX sinifdə kimya fənni üzrə Respublika fənn olimpiadasında gümüş medal eldə edib.

- Yeni dərs ilindən XI sinifə gedəcəm. Artıq 3 ildir ki, kimya üzrə beynəlxalq və respublika olimpiadalarına hazırlaşram. İndiyə qədər respublika olimpiadalarından 2 gümüş medal qazanmışam və bundan evvel Hollandiyada keçirilən Gənclərin Beynəlxalq Elm Olimpiadasında (IJSO 2018) və Tailandda keçirilən Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında (ICHO 2017) iştirak edərək bürünc medala layıq görülmüşəm. Bütün olimpiadalarla üçün əsas hazırlığımız iləyə keçirilən praktiki və nəzəri dərslər olur. Demək

"Daha yüksək nəticə əldə edə bilərdim"

Murad Ağazadə,
Fizika-riyaziyyat və informatika
təməyülli liseyinin şagirdi

2002-ci il 28 yanvar tarixində Naxçıvan MR-nın Şəhər rayonundan anadan olub. 2009-cu ildə 220 nömrəli tam orta məktəbin I sinifinə gedib. VIII sinifdən etibarən Fizika-riyaziyyat və informatika təməyülli liseyinə qədər təhsil alır. Riyaziyyat fənni üzrə bir səra olimpiadalarında iştirak edib. Muradın ilk uğurları VI sinifdən başlayıb. O, məktəblilərə rəsədi fənn müsabiqəsində, VII və VIII siniflərində isə Respublika fənn olimpiadasında I yerdə, 2016, 2017 və 2018-ci illərdə isə Respublika Fənn Olimpiadalarında qızıl medala layıq görülmüşəm. Beynəlxalq Olimpiadalarda isə 2017-ci ildən iştirak edir. 2017-ci ildə yeniyetmələrin Balkan Ri-

yalıyyat Olimpiadasında (Bolqarıstan), 2017 və 2018-ci illərdə 35-ci Balkan Olimpiadasında (Makedoniya və Serbiya) bürünc medala və Dünya Olimpiadasında (Braziliya və Rumınıya) həvəsləndirici sertifikata layıq görünlüb.

- Bu il Meqapolislər Olimpiadasında ikinci dəfə iştirak edirdim. İlk dəfə 2017-ci ildə bu olimpiadada bürünc medal almışdım. Yay aylarında 2016 və 2017-ci illərdə keçirilmiş Meqapolislər və buna oxşar bir neçə olimpiadanın sualları ilə məşğul oldum. Keçən il bu olimpiadada bürünc aldığımdan, bu il artıq hədəfim gümüş idi. İki günlük imtahandan sonra hədəfim çatdım.

"İki günlük imtahandan sonra hədəfim çatdım"

Əli Əliyev,
Kimya-biologiya təməyülli
Respublika liseyinin şagirdi

Komanda hesabında 3-cü

Olimpiadaya dünənən ən böyük 33 şəhər və paytaxtlarından 14-18 yaş arası iştirakçılar dəvət olunub. Olimpiada 4 fərqli fənlər (riyaziyyat, informatika, kimya və fizika) üzrə keçirilən komanda turniridir. Birinci mərhələdə komanda üzvlərinin tapşırıqları düzgün həll etmələri ilə yanaşı, həm də sürətli olmalarına ənəm verilir. Kimya və fizika fənləri üzrə qatılan iştirakçılar nəzəri və təcrübə hissələrindən ibarət olan müsabiqədə öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirirler. Riyaziyyat və informatika fənləri üzrə qatılan iştirakçılar isə onlara təqdim olunan tapşırıqları həll edirler. İştirakçıların yazılı işləri beynəlxalq münsiflər heyəti tərəfindən qiymətləndirilir.

Kimya üzrə komanda yarışlarında ölkəmizin temsilciliyi birinci olub. Onlar verilən 20 tapşırıqın hamısını daşıqlıklı yerinə yetiriblər. Onlar fizika, kimya, riyaziyyat və informatika üzrə öz biliklərini sınayırlar. İlk mərhələdə hər bir koman-

ediblər. Olimpiadada iştirak edən şagirdlər Fizika, riyaziyyat və informatika təməyülli liseyinə nəzdində yaradılmış Beynəlxalq olimpiadalarla hazırlanıq mərkəzlərində xüsusi program esasında hazırlanıq prosesindən keçiblər. 2014-cü ildən etibarən Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmri esasında yaradılmış mərkəzlərdə artıq 4 ildir ki, şagirdlər beş müxtəlif fənn - riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika üzrə iki fərqli yaş qrupu olmaqla hazırlanıqlar. 200-dən çox şagirdin dinleyici olduğu bu mərkəzlərin müxtəlif dövlət və özəl məktəblərin şagirdləri dəvət edilir. Təhsil ilinin əvvəlinde namizədlər arasından seçilən şagirdlər ali məktəblərin, ayri-ayri institutların alım və professorlarının, eleccə de ecnəbi mütexəssislərin dərslərində iştirak edirlər. Olimpiadalarla hazırlanıq mərkəzləri yerli və ölkədən kənarda bir neçə ali məktəblə six əməkdaşlıq yaradaraq, nəzəri və praktiki dərslərin hazırlanlığı prosesini davam etdirməkdədir.

ADAU-da yeni dərs ili ilə bağlı görülən işlər müzakirə edilib

Azərbaycan Dövlət Ağrar Universitetinin kollektivi hər il olduğu kimi bu tədris ilinə də ciddi hazırlılab. Bütün tədris korpuslarında qu-ruculuq və abadlıq işləri həyata keçirilib. Görülən işlər ondan xəbor verir ki, təhsil müəssisəsi bu tədris ilinə keyfifləyəcək daha yeni formada başlayacaq.

ADAU-nun mətbuat xidmətində bildirilib ki, təhsil müəssisəsinin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor İbrahim Cəfərov sentyabrın 10-də sözügedən məsələ ilə bağlı bir neçə toplantı keçirib. Toplantılarda rektor deyib ki, hər tədris ilinə yeniliklərə başlayan ADAU ailəsi növbəti tədris ilinə də böyük seylər hazırlılab. Daim artdıqda olan dövlət qayğısı altında ADAU kollektivinin hər bir üzvü öz üzərinə düşən vəzifəni layiqinə yerinə yetirməyi özüne borc bilib. Təbii ki, ADAU-da bu tədris ilində də yeni açılışlar olacaq. Rektor onu da əlavə edib ki, uğur işə məsuliyyətli yanaşmaqdan, ciddi intizamdan başlayır. Bu baxımdan biz öz səylərimizi daha da artırmaqla zamanın tələbinə uyğun şəkildə işləmeliyik.

Rektorluğun geniş işləsində isə İbrahim Cəfərov Ağronomluq, Baytarlıq təbabəti və zoomühəndislik, Aqrotexnologiya, Mühəndislik, İqtisadiyyat, Aqrrobiznes və idarəetmə tədris korpuslarında osası və cari təmirə bağlı məsul şəxslərin görülen işlərə dair məlumatları dinləyib, təşşirir və tövsiyelerini verib.

Günün sonundan rektor İbrahim Cəfərov alman menecment programı üzrə tədrisin təşkili və mövcud vəziyyətin təhlili ilə əlaqədar yığıncaq keçirib. Yığıncaqda tədrisin keyfiyyətinin dəha da yaxşılaşması üçün təkliflər dinlənilib, geniş müzakirələr aparılıb. Hemçinin yeni dərs ilində bu istiqamətdə qarşıda duran məsələlərdən danışılıb.

İki şagird 700, 30 məzun isə 600-dən yuxarı bal

Bu göstəriciləri qəbul imtahanlarında Sumqayıt şəhərindəki Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziyanın məzunları əldə ediblər

Yusif ƏLİYEV

Özü də bu nailiyyyətə gimnaziya üçüncü ildir ki, imza atır. Son 3 ilin nöticələrini nəzər salaq. Bu qabaqcıl təhsil ocağının ölkə üzrə orta göstəricisi 2016-ci ildə 593, 2017-ci ildə 610, son qəbul imtahanlarının nöticəsinə görə isə 620 bal olub. Yüksələn dinamika ilə təhsil müəssisələrinin “təccübənləndirməkde” davam edən gimnaziyanın builkı uğuru daha diqqətçəkdir: 45 məzundan biri - Lamiyə Səfərəliyə VÖS imtahanında ən yüksək göstərici ilə xərçində - qardaş Türkiyədə təhsilini davam etdirmək hüquq qazanıb. Qalan 44 şagirddən 30 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb. İki nəfər - Cahān Həşimzadə və Əsra Bayramova isə qəbul imtahanlarında ən uğurlu nöticəyə nail olub: 700 bal! Bütün bunlar haqqında “Azərbaycan müəllimi”nin əməkdaşına danışan Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziyanın direktoru, Əmsəkdar müəllim Nizami Əhmədovun dediyinə görə, pedaqoji kollektivləri belə “möcüzə”yə görən əmək sayesində nail olub:

- Gimnaziyamızın nailiyyyətləri son illər dəha da artıb. Keçən il bir şagirdimiz - Eldar Əfəndiyev 700 bal toplamışdı. Bu il isə 2 şagirdimiz - Cahān Həşimzadə ilə Əsra Bayramova bu “zirvə”yə qalxmağı bacarırlar. Yüksək nöticə göstərənlərdən Günel Həsənovanı xüsuslu qeyd etmək istəyirəm. Günel Beynəlxalq Elm Olimpiadasının qalibi olub, qəbul imtahanında 687 bal toplayıb. Riyaziyyat fənni üzrə Ruminiyada keçirilən Beynəlxalq Qızlar Olimpiadasında iştirak edən şagirdimiz Sayalı Məmmədova isə 695 balla zirvenin “bir addımlığında” qərar tutub. Növbəti ildə də bu uğurumuzu qoruyub saxlamağa çalışacaqıq.

Nizami müəlliminin dediyinə görə, keyfiyyətli təhsil üçün lazımi mühit və şəraitə əsas şərtlərdən sayılır. Möhtərom Prezidentimizin təhsilə qayğısimi gimnaziyamızın kollektivi hər zaman hiss edir. Gimnaziyamız əsaslı təmir olunub. Şagirdlərimizin yaxşı təhsil

alması üçün hər cür şərait var. Elektron məktəbik. “Səmərəli məktəb” layihəsində iştirak etmişik. Şagirdlərimiz “Bir şagird - bir kompüter” layihəsi ilə işləyirlər. Bu cür dövlət qayğısı müəllimlərimizi daha da ruhlandırmır, işlərinə yaradıcı yanaşmağa həvəsləndirir. Bu da sonda öz nöticəsini göstərir. Sözsüz ki, kollektivin birgə əməyi yüksək uğurun qazanılmasına əsas şərtdir. Həm müəllimlərin səyi, tələbkarlığı, şagirdlərin də çalışqanlığı, valideynlərin onların üzərində nəzarəti - bunlar hamısı çox vacib amillərdir.

Nöticə də buna görə belə yaxşıdır. Əgər məktəbdə şagird yaxşı oxumursa, repetitor yanına getənə də, o nöticəni əldə edə bilməz. Şagirdlər də sağolsun ki, müəllimlərinin əməyi itirmədilər”.

2011-ci ildə gimnaziyada ibtidai sınıflar bağlanıb və istedadlı şagirdlər üçün xüsusi lisey sınıfı yaradılıb. Biliyinə görə şagird seçmək kollektivin

Zümrüd Mikayılova

Cəbrayıl rayon H.Fətəliyev adına Şahvəlli kənd tam orta məktəbinin riyaziyyat müəllimi

“Müəllimin yetişdirdiyi hər bir şagird qiymətli bir xəzinədir”.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZIRLIYI

“Hələ də o sevincin təsirindəyəm”

Aybəniz İsmayılova: “Müsabiqə qalibi olduğumu, qızıl medala layiq görüldüyü bildim, ardınca BDU tələbəsi...”

Ağstafa rayon Köçəsgər kənd 1 nömrəli tam orta məktəbin məzunu Aybəniz İsmayılova 2017-2018-ci dərs ilində keçirilmiş tam orta təhsil səviyyəsi üzrə yekun attestasiyanın nöticələri nəzərə alınaraq qızıl medalla təltif olunub, “Ödəbiyyat biliciləri” müsabiqəsinin qalibidir. Qızıl medallın sahibi və müsabiqə qalibi ilə həmsərbət olub keçdiyi yola nəzər salıb uğurlarına işq tutduq...

- Aybəniz xanım, öncə siz tənyiq.

- Mən Bakı şəhərində anadan olmuşam. Birinci sinifdən səkkizinci sinfə kimi elə Bakıda təhsil almışam. Sonra ailəmizlə birlikdə baba yurdumuz olan Ağstafa rayon Köçəsgər kəndində gəlməmiş və elə təhsilim də Köçəsgər kənd 1 nömrəli tam orta məktəbində davam etdirmişəm.

- “Ödəbiyyat biliciləri” müsabiqəsinin qalibi oldun, qızıl medal aldin, eyni zamanda yüksək balla universitetə qəbul oldun. Bütün bunları bilməndə hansı hissələri keçirdin?

- Bu, elə bir hissdir ki, sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Ardıcıl olaraq həm “Ödəbiyyat biliciləri” müsabiqəsinin qalibi olduğunu, həm qızıl medala layiq görüldüyü bildim, ardınca arzuladığım universitetin seddiyim fakültəsinə qəbul olduğunu öyrəndim. Özümü dünyannın ən xoşbəxt insansı hesab edirdim. Hələ də o sevinçin təsirindəyəm.

- Kimsənən daha çox dəstək oldu?

- Təbii ki, bu uğur qazanmaq o qədər də asan deyildi. Müəllimlərim, valideynlərim mənə çox dəstək oldular. Onlar mənə özümü inandırdılar ki, san bunu bacararsan...

- Bilirik ki, oxumağı, mütləkə etməyi sevirsən. Xüsusişlərə ədəbiyyat fənninə marağın böyüküdür. Bu həvəs nə vaxtdan yaranıb?

- Dördüncü sinifdə oxuya məuellimim mənə payız tətilində Mirzə İbrahimovun “Çandranın üsyani” əsərini oxumağı tapşırımdı. Amma mən oxumamışdım. Tətildən qayydərən oxumadığımı görə məuellimim mənə danlıdı. Mən çox pis oldum və həmin əsəri oxudum.

Hər il yay tətilində kəndə gələrdik. Kənddə babamın şəxsi kitabxanası vardı. Mən Şekspirin

“Romeo və Cülyetta” əsərini də oxudum. Getdikcə daha çox əsər oxumağa başladım və natiqdə mənə bu sahəyə xüsusi maraq yarandı.

- Oxuduğun elə bir əsər var ki, ordakı baş qəhrəmanı özünə bənzədirən və ya o qəhrəmanı özünə ideal hesab edirən?

- Hər əsəri oxumağa başlayarkən təbii ki, orada özüme yaxın hiss etdiyim obraz olur. Margaret Mitçellin “Küləklə sovrulanlar” əsərində baş qəhrəman Skarletin həyati mühəbarəsi mənim çox xosuma gelir. Bütün başına gələn çətinliklərə baxmayıraq Skarlet mühəbarəzə aparır. Mən onu tam ideal insan kimi görürəm və özümü ona bənzədirem.

- “Ödəbiyyat biliciləri” müsabiqəsində 3 dəfə iştirak etmişən, hər dəfə də uğur qazanmışan. Aybənizə görə uğur formulu necədir?

- Bəli, üçüncü dəfə idi ki, müsabiqədə iştirak etdim. İlk dəfə üçüncü, sonra ikinci yeri tutдум. Qarşımı meqsəd qoyduq ki, bu dəfə müləqə qalib olmaliyam və oldum. Uğura nail olmaq üçün qarşına meqsəd qoyulması. Uğurda meqsədəsəs rol oynayır. Qarşısına meqsəd qoynan insan isteyin çatmaq üçün çalışıb-vuruşur, olindən gələnədir. Təbii ki, müəllim və valideynlərinin eməyi də dəniləndir. Mən universitetə qəbul olmaq üçün beş fondən hazırlanırdım. Əsər oxumağa vaxt qalmırırdı. Amma buna baxmayıraq gecələr əsər oxuyurdum. Uğurun formulu bir az da yuxusuz qalmaqdır, əziyyət çəkməkdir.

- İntahalar necə keçdi, hansı universitetə qəbul olmasan?

- İntahalar yaxşı keçdi. Düşünürəm dəyər yaxşı ola bilərdi. 627 bal topladım və Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə qəbul oldum.

- Aybənizin gələcək arzuları nədir, özünü həyatda kim olaraq görürsən?

- Təhsilsimi davam etdirib savadlı vətəndaş olmaq isteyirəm. Özümü yaxşı olaraq görürəm. Artıq yazmağa başlamışam. Əsas məqsədim oxunan yazıçı olmaqdır.

- Kitab həmişə filmdən daha yaxşıdır, cümlə təxəyyüldə xüsusi effektlərə məhdudiyyət yoxdur” ifadəsi ilə...

Nəcibə VƏLİYEVA,
Ağstafa Rayon Təhsil Şöbəsinin
ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxsi

Direktor rəhbərlik etdiyi kollektivin yeni dərs ilinə də birincilik arzusu ilə başladığını deyir və bunun üçün dəha çox çalışacaqlarını, şagirdlərin bilik və bacarıqlarını, vərdişlərini artırmağın ən müterəqqi yollarından, dəha effektli tədris üsullarından bəhərlənəcəklərini söyləyir.

Peşə təhsili və insan kapitalı

Sahbaz BALAKİŞİYEV,
"Peşə təhsili və insan kapitalı"
jurnalının baş redaktoru

Tarixən texniki-peşə təhsili bir sistem kimi ölkənin sosial-iqtisadi inkişafını şörtləndirən mühüm amillərdən biri hesab olunub və bu gün də həmin missiya şərəfle yerinə yetirilir. Inkişaf tarixində müərkkəb və keşməkeşli bir yol keçən peşə təhsili fealiyyəti dövründə iqtisadiyyatın bütün sferalarını üçün ixtisash fəhə kadrlarının hazırlanmasını işini hayata keçirib və bu sistemin mezzunları daima seçilib, gərkli peşə bacarıqları ilə cəmiyyətin köməyinə çatıb. Təessüflər olsun ki, müxtəlif dövrlərdə bu sistem üstünlük salmaq, onun mezzunlarını cəmiyyət içərisində "əsərgilənək" kimi mönfi yanaşmalar mövcud olsa da, heç vaxt görülən işlər kələğədə qalmayıb və bu sistemin ölkənin iqtisadi inkişafındakı rolü həmişə müsbət qiymətləndirilir. Bütün bunlar mətbuat vasitəsi ilə geniş kütləyə çatdırılıb və pedaqoji ictimaiyyət belə vasitələrdən bəhrələnərək maariflənib. Odur ki, bütün dövrlərdə bu sahədə pedaqoji mətbuatı ehtiyac olub və məsələ bu gün də öz aktuallığını itirmir.

49 illik tarixi bir yol keçərək bu missiyaya çox inkişafçılarında şərəfle daşıyan "Sənətkar" da bəllə jurnallardan biri olub. Cəmiyyət inkişaf etdi, onun intellektual seviyyəsi globallaşan dünyadan tələblərinə uyğun deyidikcə, səzəsüz ki, neşr iller bundan evvel ərsəyə gələn və bu günün tələblərinə tam cavab verməyən bizi əhatə edənlərin, o cümlədən, "Sənətkar" jurnalının da forma və məzmunca deyizliklə yüksələn inkişafına saxlanılmışdır. "Peşə təhsili və insan kapitalı"na əlavə olaraq, "Sənətkar" jurnalı 2000-ci ildən 2009-ci ildən "Sənətkar" jurnalı adı ilə öz fealiyyətini davam etdirməyə başlıdır. O vaxtdan 18 il ötürü. Bu dövrə yaradıcı kollektiv ilə bir yenilənilib, jurnalda gedən yəzərlər öz məzmun və qayəsi ilə xeyli zənginləşib.

Son 30-40 il ərzindəki elmi-texnoloji tərəqqi, innovasiyalar və modernleşme neticəsində praktiki biliq və vərdişlərə zənginlaşmaya, sırf nəzəri xarakter daşıyan təhsil öz fundamental əhəmiyyətini itirməkdədir. Bu baxımdan təhsilin məzmununun formalasmasında akademik biliklərə yanaşı, praktik biliq və bacarıqların, səriştənin vacibliyi ona çoxdur. Səriştə - əldə olmuş biliq və bacarıqları praktiki fealiyyətdə effektiv və səmərəli tətbiq etmək qabiliyyətidir. O, əsərin qazandığı biliq və bacarıqların konkret fealiyyətin nəticəsinə ətəkləndirilməsi təmin edir. Səriştəyə əsaslanan təhsil sosial-iqtisadi inkişafə də effektli xidmət göstərir.

Həzirdə sürətlə modernlaşan Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin insan kapitalının inkişafı çağırışlarına cavab vermesi istiqamətində yeni addımların atılması və peşə təhsilinin keyfiyyətini yaxşılaşdırılmasına ehtiyac vardır. Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün təhsil idarəetmə sisteminin yenidən qurulması, bu sahədə insan resurslarının inkişaf etdirilməsi və müəllim peşəsinin nüfuzunun artırılması zəruriidir. Lakin bu o demək deyildir ki, keçən dövr ərzində jurnalın fealiyyəti samarəli olmayıb. Əslə. Bu gün fəxrlə demək olar ki, "Sənətkar" jurnalı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin elmi-pedaqoji və metodik orqanı kimi gerekli bir yol keçmiş və pedaqoji mətbuat tarixində öz layiqliyi yeri tutmuşdur. Bu yola nəzər salaq...

Burada sürətlə modernlaşan Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin insan kapitalının inkişafı çağırışlarına cavab vermesi istiqamətində yeni addımların atılması və peşə təhsilinin keyfiyyətini yaxşılaşdırılmasına ehtiyac vardır. Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün təhsil idarəetmə sisteminin yenidən qurulması, bu sahədə insan resurslarının inkişaf etdirilməsi və müəllim peşəsinin nüfuzunun artırılması zəruriidir. Cəmiyyətdə özünü realize və cəmiyyətin imkanlarından tam istifadə etmek üçün insanın biliyinin, bacarığının, əlaqələrinin, peşəkarlığının cəmi kimi ifadə olunan insan kapitalı problemi həlli qlobal səciyyədədir. Bu, intellekt, sağlamlıq, biliq, keyfiyyətli əmək və key-

fiyyətli həyat şəraiti olub, ilk dəfə termin kimi amerikalı Teodor Şults tərəfindən işlədirək, sonradan davamçıları Heri Becker tərəfindən inkişaf etdirilib. İştirad edilən ki, insan fealiyyətinə effektli iqtisadi baxış çox vacibdir.

İnsan kapitalı - şəxsin gelecekdə peşə fealiyyəti zamanı gəlin gotirə bilecek istedəvə və qabiliyətlərinə hazırlıq qoyulan sərmayələrdir. Kimin elmə həvəsi vardırsa, o şəxs təhsili ni davam etdirməli, ona sərməye yatırmalıdır. Hətta onun hər hansı bir kitabın serif etdiyi məlumat üçün informasiya ötürücüsü funksiyasını yerine yetirən bir mətbə organda da ehtiyac yaranır. Bu məqsədə həmin dövrədə ölkənin paytaxtı Moskva şəhərində "Professio-nalno-technicheskoe obrazovanie" jurnalı, eyni zamanda, müvafiq olaraq müttəfiq respublikalarda müxtəlif adlarda qızılı və jurnalı neşr olunur. Bele mətbə organdanın biri də Azərbaycanın texniki-peşə təhsilinin inkişafında müüm rol oynayan "Gənc fəhlə" məcmuası olub. Jurnal 1969-cu ildən 1988-ci ilin dekabr ayınadək Azərbaycan SSR Nazirler Sovetinin Dövlət Texniki-Peşə Təhsil Komitəsinin büllətəni kimi işləş üzü görmüş və fealiyyətə başlığı ilə gündən gərçək qoyulan tələblərin həllinə çalışır. Lakin XX əsrin 80-ci illərin sonunda ölkədə yaranmış çatın vəziyyətə olğadər bir çox nəşrlər kimi bu jurnal da öz fealiyyətini dayandırmağa məcbur olub.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə gəlisi ilə respublikamızın bütün sahələrində inkişaf olduğu kimi, peşə təhsili sahəsində də canlanma yaradı. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 2000-2001-ci 31 yanvar tarixi, 96 nömrəli əməni ilə peşə təhsili sisteminde inforasiya tommatını yaxşılaşdırırmış, bu sahədə qabaqcıl təcrübəni öyrənib yamaq, pedaqoji və elmi-metodiki işlərin səviyyəsinə yüksəltmək məqsədi ilə "Sənətkar" adlı elmi-pedaqoji, metodik jurnal təsis edildi. Beləliklə, "Gənc fəhlə" 2000-ci ildən "Sənətkar" jurnalı adı ilə öz fealiyyətini davam etdirməyə başlıdır. O vaxtdan 18 il ötürü. Bu dövrə yaradıcı kollektiv ilə bir yenilənilib, jurnalda gedən yəzərlər öz məzmun və qayəsi ilə xeyli zənginləşib.

Prezident İlham Əliyevin respublika müşavirlerinin birində program sonəni kimi sənədliydi "Azərbaycanda peşə məktəblərinin yaradılması prosesi dərhal etmək" fikri yenidən diqqəti peşə təhsili sahəsindəki proseslərə yönəldib. Ölkə başçısının peşə təhsilinə qayğı və diqqətinin bariz nümunəsi kimi onun 2016-cı il 20 aprel tarixli Fərmanı ilə Təhsil Nazirliyinin yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi yaradılıb və bu, peşə təhsilinin ölkə iqtisadiyyatının inkişaf üçün nə qədər əməkli olduğunu xəbər verir. Fealiyyətində ilk peşə-ixtisas təhsilinə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına tökən verən aparıcı sahələrdən biri kimi yanaşan Agentlik hesab edir ki, dövlət səyiyində peşə təhsilinin inkişafını istiqamətləndirən tədbirlərin əhalinin feal hissəsinin yerli və beynəlxalq əmək bazarındaki dəyişikliklərə müvafiq reaksiya verməsinə imkan yaradır. İlk peşə-ixtisas təhsili sahəsində peşə hazırlığının semərəlliliyini artırmaq və rəqabətqabiliyyəti ixtisaslı kadrların hazırlanmasına təmin etmək məqsədi ilə Agentlik keyfiyyətini bu sahədə dövlət siyasetinin həyata keçirilməsi və əlaqələndirilməsi istiqamətində qurur. O cümlədən, əmək bazarının dəyişən tələblərinə müvafiq ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin fealiyyətinin təşkili, idarəetməsinin təkmilləşdirilməsi, işsəyötürənlərə əməkdaşlıq və iqtisadiyyatın yeni inkişaf mərhələsinə uyğun olaraq kadr haizlırlığın nəil olunması istiqamətində işlər görürlər.

Bu məqsədə ölkəmizdə əmək bazının tələblərinə uyğun ixtisash kadrlar hazırlanıb. Peşə təhsili sisteminin inkişaf etdirilməsi sahəsində ölkə Prezidentinin 2016-ci il 6 dekabr ta-

Jurnalın ilk nömrəsi çapdan çıxbı

Uzun illər peşə təhsili üzrə mətbə organı kimi fealiyyət göstərmiş "Sənətkar" jurnalının xəlefə olaraq neşrə başlayan yeni jurnalın ilk səhifələrində Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri Ceyhun Bayramov, vergiler naziri Mikayıl Cabbarov, Milli Məclisin Komitə sədrləri, akademiklər İsa Həbibbəyli və Ziyad Səməzdəzənin redaksiya kollektivinə və peşə təhsili işçilərinə təbrikləri, "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və bu qanunun tətbiqi barədə ölkə Prezidentinin formanı yer alıb.

Jurnal ilk nömrəsinin materiallarını "Rəsmi sənədlər", "Mütəxəssis sözü", "Pedaqogika", "İqtisadiyyat", "Texnika", "Metodika və innovasiyalar", "Kadr hazırlanğı və müəllim peşəkarlığı", "Sahibkarlarla əməkdaşlıq" rubrikaları altında təqdim edib.

Oxucular jurnalın əsas bölmələri olan həmin rubrikalar altında Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyini yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru, professor Fəmil Mustafayevin "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu olkədə iqtisadi İslahətlərin süretdə rümləsimi təmin edən vəsihət kimi", "Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin İnkışafına Avropa İttifaqının dəstəyi" texniki yardım layihəsinin rəhbəri Herman Sonneveldin "Peşə təlimində iş zamanı öyrənmə və istehsalat təcrübəsi", Avropa Təlim Fondundan Ukrayna və Azərbaycan üzrə Ölkə Nümayəndəliyinin rəhbəri Margaretə Niko-

rixli Formanı ilə "Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strategi Yol Xəritəsi" təsdiq edilib. Strategi Yol Xəritəsində qarşılık dövrdə peşə təhsili və təlimi olmaqla, inşaat sektoruna təsdiq edilmiş, peşə-ixtisas təhsilinin təminəsi və təqdimatının formalasdırılması, peşə təhsili sistemində əmək bazarının tələblərinə cavab verə bilən mühəndis-pedaqoji kadrların hazırlanması, peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin məzunlarının işlə teminatının yüksəldilməsi kimi strateji məqsədlərə nail olunması nezərdə tutulub. Eyni zamanda, "Peşə təhsili haqqında" Qanun hazırlanmış, Milli Məclisde geniş müzakirələrden sonra qəbul edilərək, ölkə Prezidentinin Fərmanı ilə tətbiqinə icazə verilmişdir. Bu, peşə təhsili sisteminə bu gəndək problemlərin həlli yolunda atılan en böyük addımdır.

Görülən işlərin mənətiqində davam kimi öten tədris ilində ilk dəfə olaraq Bakı və Gəncə şəhərlərində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin formalasdırılması məsələləri yer alıb. Həmçinin sənəddə peşə-ixtisas təhsili sisteminde əmək bazarının tələblərinə cavab verə bilən mühəndis-pedaqoji kadrların hazırlanması, peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin məzunlarının işlə teminatının yüksəldilməsi kimi strateji məqsədlərə nail olunması nezərdə tutulub. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin edilməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişafı və kend əhalisinin möşgulluluğunu təmin etməsi məqsədi ilə uzun illər tədris olunmayan "pambıçı", "baramaç", "tütün ustası" kimi ixtisasların tədrisindən başlanılıb. Bütün görülen bu işlər düzgün istiqamətləndirilmiş peşə təhsili sisteminin səmərəli fealiyyəti noticəsində insan kapitalının formalaslaşması və gələcəyin qurucularından olan ixtisasının təsdiq edilməsi ilə başlayır. Eyni zamanda, 2016-2017-ci tədris ilindən regionlarda enənəvi kend təsərrüfatı sahələrinin inkişaf

Rəşad ZİYADOV

Məlum olduğu kimi, uşaqların psixikasının inkişafına və onların dünyagörüşünün formalşmasına təsir edən həlliçi amillərdən biri də internetdir. Müasir zamanda telesuz, kompütersiz, planşetlərən insan həyatını təsəvvür etmək qeyri-mükündür. Adətən, biz özümüz internetdə keçirilən vaxtı idarə edə bilmirik, bununla öz uşaqlarımıza mənfi nümunə olur. Çox vaxt analar zaman məhdudiyyəti qarışında aciz qalaraq uşaqları texnika vasitələri ilə məşğul edirlər və bu hərəkət tədrisənən vərdişi çevrilərək gələcəkdə uşaqların internet asılılığına gotirib çıxarır. Bəs, görəsən uşaqların internetə, müxtəlif oyunlara marağı hardan yaranır və onun uşaqlar üçün mənfi təsirləri hansılardır? Bu mövzuya səhifədə Azərbaycan Tibb Universiteti “I uşaq xəstəlikləri” kafedrasının assistenti Bəyaz Babayeva ilə söhbətləşdik.

- Bəyaz xanım, bildiyiniz kimi, bu gün dünyamı intərnetsiz təsəvvür etmək mümkünsüzdür. Maraqlıdır, internetin uşaq hansi neqativ təsirləri var?

- Bu problem bir neçə bucaq altında təhlil edilə bilər və bu təhlilərin hər biri çox vacib, önməli və

istiqamətvericidir. Internet uşaqın həm fiziki, həm də psixoloji sağlamlığında ciddi problemlər yarada bilər. Və bu, gələcəkdə uşaqın sosial mühitlə əlaqələrini zəiflədir. Uşaq vaxtını internetə nə qədər çox sərf edir, bir o qədər yaşıdlarıyla ünsiyyətə girməyə, aktiv oyunlar oynamaya, açıq havada gəzməyə az vaxt ayırır. Kompüterin arxasında saatlarla oturmağı əsas fəsadları isə görmə qabiliyyətinin azalması və uşaqın qəmətinin pozulmasıdır. Internet saytlarında müxtəlif informasiyaların sayı durmadan artır. Bunların beziləri uşaqların psixikasına mənfi təsir və müxtəlif düşüñülməmiş hərəkətlərə sövq edə bilər. Uşaq böyükərlər üçün olan müxtəlif saytlarla, yaşına uyğun olmayan oyunların, müxtəlif zərərlili maddələrin istifadəsinin töbliği

ilə qarşılaşaraq düzgün istiqamətdə formalşamışdır və artıq cəmiyyət üçün təhlükə teşkil edir.

- Kompüter oyunlarına və sosial şəbəkələrə münasibətiniz necədir?

- Məktəbəqədər və məktəb yaşılı uşaqlar kompüteri oynucaq kimi qəbul edirlər. Şahmat, dama və s. strateji oyunları təfakkürün inkişafına təkan verir. Eləcə də müx-

İnternet uşaqın həm fiziki, həm də psixoloji sağlamlığında ciddi problemlər yarada bilər. Və bu, gələcəkdə uşaqın sosial mühitlə əlaqələrini zəiflədir. Uşaq vaxtını internetə nə qədər çox sərf edirsə, bir o qədər yaşıdlarıyla ünsiyyətə girməyə, aktiv oyunlar oynamaya, açıq havada gəzməyə az vaxt ayırır. Kompüterin arxasında saatlarla oturmağı əsas fəsadları isə görmə qabiliyyətinin azalması və uşaqın qəmətinin pozulmasıdır.

təlif bilməcələr, mənqi oyunlar çox faydalıdır. Lakin mənqi oyunlar səddətənlü oyunlar da mövcuddur. Məsələn, “Siniy kit”, “Tixiy dom” kimi oyunlar. Onlar birmənalı reallığı təhrif edirlər. Bunun nəticəsi olaraq, uşaqların super istedadı maliklərə fikri yaranır və bu aqressiyannı artırmasına gətirib çıxara bilər. Oyunlar problemin bir tərifidir. O biri tərəfdən, sosial şəbəkələrde, çatlarda virtual dostluq, şəkillərin paylaşıması, bunlar hamisi vaxtin səmərasız keçirilməsinə, uşaqın həmyaşlıları ilə təməsində müxtəlif problemlər, onların qə-

pali olmalarına, ətraflarına maraqlarının itməsinə səbəb olur. Hətta gələcəkdə ona eks cinslə əlaqə yaratmaqdə çətinliklər yarada bilər. Əger sosial şəbəkələrde, çatlarda dostları ilə ünsiyyətə çox vaxt sərf olunmursa, onda qadağa qoymağa ehtiyac yoxdur. Valideyn övladlarının dostları ilə maraqlanıb, onların ünsiyyətinə şərait yaratmalidir. Nəticə olaraq, internetə sərf olunan vaxt məhdudlaşdır.

- Siz internetin mənfi cəhətləri ni hərəkətlərə təhlil etdiniz. Bəs müsbət tərəfləri mövcuddurmu?

- Uşaqların mənqi cəhətləri, yaddaşına, koordinasiyasına müsbət təsir edən proqram və müxtəlif oyunlar mövcuddur. Onların vasitəsi ilə uşaqları oxumağı, rəqəmərlərə tanış etməyi, xarici dilləri öyrətmək

olunur. Müvafiq olaraq, əgər sizin uşaqınız kompüter və internetdən istifadə edə bilirsə, deməli, o bu tələbləri ödəyəcək və arzu etdiyi məqsədlərə nail olacaq.

- Kompüter asılılığının profiliatikası necə aparılmalıdır?

- Valideynlərən on böyük səhvi oudu ki, ya uşaqlara internetin istifadəsinə tam qadağa qoyurlar, ya da onların saatlarında internetdə olmasına göz yumurlar. Virtual aləm tədrisənən dünən bütün ölkələrini əhatə edir. Bu səbəbdən uşaqlar internetdən istifadə etmək qadağı qoymaq mənasıdır.

Bu problemi yalnız psixoloji üsulla həll etmək olar. Uşaqın yetərinə qayğı və sevgi ilə əhatə etmək lazımdır. Çünkü uşaqlar anlaşmamızlıdan və tam emosional həyat yaşamamaya səbəbindən virtuel aləmə qapılır.

Valideynlər uşaqların tekə fiziki sehhəti ilə deyil, həm də mənvi aləmi ilə maraqlanmalıdır. Uşaqla onun problemlərindən, hissələrindən, perspektivlərindən mütəmadi olaraq səhəbət aparıb dost olmaq zəruridir.

- Internet istifadəsində hansı təhlükəsizlik tədbirləri mövcuddur?

- Ümumiyyətlə, internetdən istifadə etdikdə uşaqlara zərərin qarşısını almaq üçün maarifləndirici kampaniyalar aparmaq, “internetdə təhlükəsiz istifadə” programları həyata keçirmək lazımdır. Uşaqların yaşadığı mühiti dəha yaxşı başa düşmələri üçün valideynlər internetdən istifadənin təməl prinsiplərini bilməlidirlər. Uşaqların internetdən istifadəsi ilə bağlı sərhədlər qoyulmalıdır.

Qeyd etmək lazımdır ki, uşaqlar yalnız evdə internetdən istifadə et-

mirlər. Hal-hazırda kifayət qədər internet klubları və bu kimi başqa əyləncə mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Uşaqlar orada internetdən nəzarətsiz yararlana bilirlər. Dövlət tərəfindən hayatı keçirilən layihə nəticəsində bir müddətdir ki, məktəblərdə filtrlənmiş internetdən istifadə olunur. Lakin internet klublara bu layihə tətbiq edilmir. Bu səbəbdən, həmin layihənin təkmiləşdirilməsi istiqamətində ciddi işlər aparılmışdır.

- Bəs bir həkim olaraq siz valideynlərə nə məsləhət görərdiniz?

- Uşaqların internetdə vaxt keçirməsinə məhdudiyyət qoymaq lazımdır. Görmə qabiliyyətinin zəifləməməsi üçün on düzgün variant gündə 2-3 saatdan artıq olma-maş şəti ilə, hər saatdan bir 15-20 dəqiqə fasile olmalıdır. Və uşaqın boyuna uyğun xüsusi oturacaq seçilməlidir.

Uzunmüddəti hərəkətsizlikdən sonra kürek əzelələri onurğa sütnunun normal fəaliyyətini təmin edə bilmir. Onurğa sütnu və boyun əzelələri mütəmadi olaraq gərginləşir, başqa əzelələr isə hərəkətsiz vəziyyətdə qalır. Bu, həlsizliq, yorğunluq, başğrısı, hətta başlanan osteoondroza gətirib çıxara bilər. Bu səbəbdən, kompüter arxasında vaxt keçirəndən sonra uşaqın açıq havada gəzməsi, aktiv oyunlarla məşğul olması vacibdir. Bu, hərəkətsiz qalan əzelələri aktivləşdirir.

Uşaqlar bizim gələcəyimizdir. Onların formalşamasından bütün bəşəriyyətin gələcəyi asılıdır. Ən azı bu səbəbdən övladlarımızın fiziki və mənvi sağlamlığını keşiyində durmaq bizim hamimizin borcudur.

İKT-dən istifadə sinifdə dəyişiklik etməyə imkan yaradır

Türkan ÖKBƏROVA,
Kəlbəcər rayon 87 nömrəli məktəbin
tədris işləri üzrə direktor müavini

Təhsil sistemində İKT infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi prioritet istiqamətlərdəndir

yaradır. Azərbaycanda da informasiya cəmiyyətinin qurulması və kompüterləşmə sahəsində ciddi, uğurlu addımlar atılıb. İKT-nin təhsildə tətbiqi müasir biliklərə və bacarıqlara malik olan yeni nəslin formalşamasına bərabər təsir edən yüksək əhəmiyyətli məsələdir. Məhz bu səbəbdən son illər təhsil sisteminde İKT infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi və təhsildə İKT-nin tətbiqinin dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması ölkəmizdə prioritet istiqamətlərden biri olub. Bu məqsədən son illər dövlət tərəfindən təhsil sisteminde İKT-nin tətbiqi sahəsində müxtəlif layihə və tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Bu məstəvədə fəaliyyətlər təhsil sahəsində aparılan islahatların çox vacib mərhələlərindən biri hesab edilən təhsil ocaqlarında İKT infrastrukturunun qurulmasına yönəlib. Hazırda respublikamızda bütün sahələrdə, xüsusilə də təhsil sisteminde müətəssislerin informasiya və kommunikasiya texnologiyaları ilə işləmək və onlardan düzgün istifadə etmək bacarığına çox böyük önem verilir.

Təsadüfi deyil ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin 17 fevral 2003-cü il tarixli sərəncamı ilə “Azərbaycan Respublikasının inkişafı namə” informasiya və kommunikasiya texnologiyaları üzrə Milli Strategiya” (2003-2012-ci illər) qəbul edilmişdir. Müasir dövrde İKT-nin inkişaf etdirilməsi hər bir ölkənin intellektual və elmi potensialının vacib göstəricilərindən biridir və bu prosesin zəruriliyi indiki qloballaşma dövründə daha çox hiss olunur. Bu texnologiyaların sürətli inkişafı və yayılması bəşəriyyətin tərəqqisi üçün geniş imkanlar

Həmin siyasi kursun davamı olaraq Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu sahə diqqətdə saxlanılır. İKT-nin inkişafı istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilir.

Bildiyimiz kimi, məktəb cəmiyyətin sosial sıfırını yerinə yetirməlidir: şagirdləri dərin və hərəkətli biliklərlə təmin etməli, onlarda bacarıq və vərdişlər formalaşdırılmalıdır, yüksək mədəniyyətə malik olan şəxsiyyət yetişdirməlidir. Məhz bütün bunları nazərə alaraq yuxarıda söylənilən problemlərin səmərəli həlli üçün ümumtəhsil məktəblərində dünya standartlarını cavab vere bilmək, yeni pedagoji və metodik yanaşmalar, yeni metodik dəstək tərzi lazımdır. Məktəb əksər vətəndaşların geniş əlaqə saxladığı əsas icimai mühürtidir. Müvafiq hazırlığı olsa da, olmasa da, müəllimlər şagirdləri cəmiyyətdə məhsuldar, əməkdaşlıq və sülh şəraitində yasaşmağa hazırlamalı olurlar. Müəllim üçün qaranlıq qalan bir yer şagird üçün zülmətdir. Bunun üçün də müəllim öz üzərində daim işləməli, dərslerinin tədrisində böyük döñüş yaratmalıdır. Açıq cəmiyyətdə səmərəli vətəndaşlığı hazırlamaq şagirdlərdən müüm idrak qabiliyəti tələb edir, onlar öz fikrini formalşdırmağı, təcrübə və düşünücdən mənə çıxarmayı, mənqi argümentlər tapmayı, fikirlərini aydın və inanlı ifadə etməyi bacarmalıdır. Amma vətənda-

şin formalşaması üçün təkəbə bu qabiliyətlər qarşılıqlı əlaqələr qoymağa imkan yaradır. Son zamanlar Azərbaycanda tətbiq edilən müasir təlim metodikalarından biri olan interaktiv təlim usullarından və İKT-dən geniş istifadə olunur.

Məktəbdə uşaqlara elə bir azadlıq verilməlidir ki, onlar sabah idarəetmə işində çalışanda azadlığın nə olduğunu bilsinlər. Şagirdlərdə özünə inam hissi onda yaranır ki, onlara sınıfın və dərsin təşkilində iştirak etməyə icazə, öyrənmədə serbestlik verilir və onların fikirləri ictimai müzakirəyə səbəb olur. Müasir təlim metodlarından və İKT-dən istifadə sinif mühitində deyişiklik etməyə və müəllimlə şagirdlər arasında qeyfiyyətli məktəblər ilə temin edə bilsək, nəticədə elm-təhsil seviyyəmiz daha da yüksələr. İnfərmasiya və innovasiyalar cəmiyyətində bu, çox məlumatlıdır.

Cəmiyyətin, təhsil sisteminin inkişafında pedagoji təhsilin əhəmiyyəti və məsuliyəti böyükdir. Problemlər də az deyil. Bu problemlər, əsasən, keçid dövrünün çətinlikləri, texnologiyaların sürətə deyişməsi və insan amilinə bağlıdır. Ümumtəhsil məktəblərimizi daha keyfiyyətli müəllim kadrları ilə təmin edə bilərik, nəticədə elm-təhsil seviyyəmiz daha da yüksələr. İnfərmasiya və innovasiyalar cəmiyyətində bu, çox məlumatlıdır.

"Mənim məktəbim"

Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəesi və "Azərbaycan müəllimi" qəzeti-nin birgə təqdim etdiyi "Mənim məktəbim" layihəsinin məqsədi məktəb direktorlarının rəhbərlik etdikləri təhsil müəssisələri haqqında qələmə alındığı uğur hekayəsinə, tədrisin və idarəciliyin teşkilində həm pedaqoq, həm də rəhber kimi müvafiq düşüncələrini geniş ictimaiyyətə çatdırmaqdan ibarətdir.

Layihədə idarəetmənin pedaqozi və ictimai-fəlsəfi baxımdan məktəbin esas hədəflərinə və özünəməxsusluğuna dair yanışmasına da xüsusi yer verilir. Layihə çərçivəsində mövcud reallığı əks etdirən, təhsil müəssisələrinin qarşısında duran məsələlərin həlli yollarını göstəren, məktəb idarəetməsinə və uğurlu məktəb modelinə dair orijinal şəxsi fikirlərin və dünya təcrübəsinə əsaslanan faktların yer aldığı məqalələr təqdim olunur.

Müəllim-şagird-valideyn üçbucağının məktəbdə rolü

Təhmasib MƏMİYEV,
230 nömrəli tam orta
məktəbin direktoru

İdarəetmədə demokratiklik, obyektivlik, humanistlik və ədalətlilik prinsipi

Təmiz bitki sortlarının becərilməsi, yerli heyvan cinslərinin qorunub saxlanması, kənd təsərrüfatı məhsullarının öyrənilməsi və mühafizəsinə dair şagirdlərin mərkəfləndirilməsi məqsədilə Təhsil Nazirliyi tərəfindən "Ekoloji təmiz məhsul və aqrobiomüxtəliflik" mövzusunda məktəblilərin II Respublika müsabiqəsi keçirilib. Rəhbərlik etdiyim 230 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə "Monoflor" arı balı hazırlamaqla ölkə məktəbləri arasında II yere layıq görüllüb.

Bundan əlavə, BŞTİ tərəfindən 2017-2018-ci tədris ilində "Ən yaxşı məktəb saytı" müsabiqəsində də məktəbimiz təqribən 1000 məktəbənə qədər yüksək rütbədən yüksəlmişdir. Müsabiqədə təhsil müəssisələrinin fealiyyətinin geniş ictimaiyyətə öz təsirini göstərir.

Məktəb kontingentini həndəsi figurlardan üçbucaqla xarakterizə etmək olar. Bu üçbucağın bir tərəfində şagird, bir tərəfində müəllim, digər tərəfində isə valideyn dayanır. Xüsusilə valideynlərlə münasibətlərin düzgün qurulması, onlarla mütəmadi əlaqa saxlanılması şagirdlərin məktəbə maraq və məsuliyyətinin artırmasına səbəb olur ki, bu da birbaşa təhsilin keyfiyyətinə öz təsirini göstərir.

Operativ şəkildə çatdırılması, məktəblərin eldə olunan uğurları və qarşıda duran vəzifələri haqqında əhatəli informasiyaların verilməsi, saytlarda xəbərlərin mütəmadi yerləşdirilməsi və yenilənməsi istiqamətində görülən işlərdə feallığına görə məktəbimiz qaliblər sırasında olub. Məktəbin bənənliyi ümumilikdə, pedaqoq heyətinə qəbul olub.

Təhsilde qazanılan uğurların miqyası əsasən, şagirdlərin bilik göstəricilərinə əsaslanır. Ötən tədris ilində buraxılış səniflərinin imtahan nöticələrinə əsasən, məktəbimiz Bakı məktəblərinin reytinq siyahısında 33 pille irəliləyib. Keçən ilin qəbul imtahanlarının nöticələrinə görə, 3 şagird 600-baldan yuxarı, 8 şagird isə 500-600 arası bal toplayaraq nüfuzlu ali məktəblərə qəbul olub.

BŞTİ tərəfindən təşkil olunan bilik yarışlarında, "Ədəbiyyat biliciləri" müsabiqəsində məktəbin şagirdləri bir çox uğurlara imza atıb. Bu enənənin hər il davam etdirilməsi, nöticələrin daha da uğurlu olması qarşıya qoyulan əsas məqsədlərimizdən motivasiya yaradır.

Bələ ki, ötən ilin dekabr ayında rəhbəri olduğum təhsil ocaqlarından biri olan 230 nömrəli tam orta məktəb də bir sira layihələrdə iştirak edərək böyük nüfuzlu işlər qazanıb.

Bələ ki, ötən ilin dekabr ayında rəhbəri olduğum təhsil müəssisəsi Təhsil Nazirliyinin Respublika Uşaq-Gənclər İnkıfət Mərkəzi tərəfindən "Yaşlı şəbəkə" etüdü deyil ki, bu gün məzənə tarixi köklərimizə soykömər sabahə addımlayıraq. Bu mənəda məktəbdə tarix muzeyinin yaradılması qarşıya qoyulan əsas məsələlərdən biri idi. Ötən tədris ilində etibarən məktəbdə "Azərbaycan tarixi" müzezi şagirdlərin ixtiyarına verilib. Muzey ibtidai icma quruluşundan müasir dövrümüzə qədər olan bir zamanı əhatə edən tarixi eşyalara zənginləşdirilib.

Muzeydə tarixen mövcud olmuş qədim Azərbaycan dövlətlərinin bayraqları, müxtəlif dövrlərin möjeş etşaları, pul nümunələri toplanıb. Bu tip muzeylərin yaradılması şagirdlər tərəfindən böyük maraqla qarşılıan və bu, onlara çoxeslik tariximiz kökləri ilə yaxından tanış olmaq imkanı verir. Bundan əlavə, məktəb sənədlərinin qorunub saxlanılmasının vacibliyini düşünerək rəhbərlik etdiyim təhsil müəssisəsində arxiv otagi da təşkil olunub.

Düzgün münasibət - keyfiyyətli təhsilin mənbəyi

Məktəb kontingentini həndəsi figurlardan üçbucaqla xarakterizə etmək olar. Bu üçbucağın bir tərəfində şagird, bir tərəfində müəllim, digər tərəfində isə valideyn dayanır. Xüsusilə valideynlərlə münasibətlərin düzgün qurulması, onlara mütəmadi əlaqa saxlanılması şagirdlərin məktəbə maraq və məsuliyyətinin artırmasına səbəb olur ki, bu da birbaşa təhsilin keyfiyyətinə öz təsirini göstərir. Buna görə də məktəb kollektivi olaraq daim valideynlərin fikirlərini dinleyir və dəyərləndiririk.

Bu səala cavab vermək üçün şəxsiyyət anlayışına diqqət yetirmək lazımdır. Şəxsiyyətin formalasmasında əsas amillərdən birini tərbiye amili təşkil edir. Hansı ki, bu amilin əsasında məktəb dayanır və o, tərbiyəcidi funksiya ilə şəxsiyyətin heynatda mühüm rol oynayır. Məktəbin tərbiyəcidi funksiysi ardıcılıq telim məqsədlərinde təhsil meyari ilə birlikdə tərbiye meyari da əmələ gəlir.

Bu prosesin təşkilində tərbiyə olunan və tərbiyəcidi funksiyyətləri, onların qarşılıqlı münasibətləri, tərbiyənin məqsəd və vəzifələri nezərə alınmalıdır. Tərbiyə prosesini düzgün idarə etmek üçün isə şəxsiyyətin telebatları, maraq və məyilləri, dünaygörüşü, əqidə ideyaları, qabiliyyətləri nozərə alınmalıdır. Bu da tərbiyə işini təşkil edən təhsil müəssisəsinin və məktəb kollektivinin qarşısında böyük məsuliyyət oynayır.

Məktəbə aparılan araşdırılmalar göstərir ki, şagird şəxsiyyətin formalasmasında tokən onu fəaliyyətinin düzgün qurulması asılıdır. Çünkü sosial mühit və yaşam tərzi şəxsiyyətin həm əlaqə keyfiyyətlərinə, həm də davranışına təsir edir ki, bu da tərbiyə prosesində birbaşa əks olunur.

Xarakterin formalasmasında müəyyən genetik faktorların mühüm rolunu da inkar etmək olmaz. Bu gün ister bizim, isterə də digər təhsil müəssisələrinin tərbiyə prosesinin təşkilində bu faktorlara xüsusi diqqət yetirilməlidir.

Çətin tərbiyə olunan şagirdlər iş

Məktəblərdə çox zaman ortaya çıxan "çətin yaşaqlar" probleminə nəzər salsaq görərik ki, bu yaşaqlarda formalasın monfi davranışın normativlərinin kökündə onları əhatə edən sosial mühit, ailə göstəriciləri və yaşam tərzi durur. Əxlaqi təsvəvürən inşası formalasın kökündən köbüldü, davranışlarında sosial normaların gözənlənməsi şəxsiyyətin inkişafına mənfi təsir göstərir. Dolayı yolla desək bu, məktəbin şəxsiyyət yetişdirməsinə də mənfi təsir edir.

Qeyd edim ki, tərbiyə prosesi sistematik şəkildə aparılmalı, şagirdlərdə əlaqə keyfiyyətlərinin inkişafına nail olunmalıdır. Bu yaşaqlarda təlim marağının artırılması, onları təlim və tərbiyədən uzlaşdırılan motivlərin aradan qaldırılması her bir pedaqoq işçinin borcudur. Bu baxımdan məktəbde müəllimlərin pedaqozi ustalığının artırılması, onların bacarıq və qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsi zəruridir.

Müəllim pedaqoq olmaqla yanaşı, həm də müəyyən menadə bir psixoloqdır. Bələ ki, müəllimlər dərəcədən şagirdlərin psixologiyasına aza valideynlər qədər bağlı olmalıdır. Hər gün öz şagirdləri ilə ünsiyyətdə olan müəllim artıq hər bir şagirdin ayrı-ayrılıqla hansı psixologiyaya, hansı düşüncəyə malik olduğunu, müxtəlif hadisələrə necə yanaşdığını, reaksiyasını və həmin hadisəni necə analiz etdiyi bilməlidir. Bəzən müəllimlərin qarşısına ələ şagird de çıxa biler ki, onlar həmin yaşaqlara çətin tərbiyə olunan şagirdlər kimi yanaşınlar. Bəzən onların birbaşa psixologiyasına mənfi təsir edə, nöticədə isə şagird-müəllim münasibətləri pozula bilər. Buna görə də müəllim bu cür məsələlərə diqqət etməli, hər bir şagirdin fərdi xüsusiyyətinə bələd olmalı və şagirdlərə davranışlarında onların psixoloji yaşıyətlərinə uyğun olaraq hareket etməyi bacarmalıdır.

Təlim-tərbiyə kimi məsuliyyətli bir prosesin öhdəsindən gəlmək asan bir iş deyil. Bunu şagird, müəllim və valideynin səmərəli şəkildə qurulmuş üçbucağı fənnində dərəcədən şagirdlərə qədər qoyulur. Bəs bu prosesin təşkilili necə həyata keçirilir?

Kollecdə ilk və genişləndirilmiş pedaqoji şura icası keçirilib

Sakir CƏFƏROV

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecində yeni dərs ilə ilə əlaqədar ilk və genişləndirilmiş pedaqoji şura icası keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə açan kollein direktoru, fəlsəfe doktoru Faiq Şahbazlı ötən tədris ilinin yekunu, kolleinin işlərindən və qarşıda duran vəzifələrdən danışır. Bildirib ki, tələbələrin yaxşı oxumaları və müəllimlərin yaxşı işləmələri üçün tədris ocağında bütün otaqlar tam təmir olunub. Bir sözlə, pedaqoji kollektivə rahat iş şəraitü yaradılıb.

Tədbirdə təhsil ekspertlərindən Etibar Əliyev, Nadir Əsəfilov və başqaları pedaqoji şura icasında iştirak etmələrindən məmənə olduqlarını bildirib və kollein son vaxtlarda qazandıqları uğurlarından söz açılar.

Sonda 70 yaşlı tamam olub, pensiyaçı çıxan kollein 2 müəlliminin və pedaqoji fəaliyyətində fərqlənən bir qrup müəllime fəxri fərmanlar təqdim olunub.

Müdrikiyin zirvəsi - müəllim ömrü

Atam məni bu dünyaya gətirib, amma müəllim manə bu dünyada həqiqi səadət yolunu tapmağı öyrədi.

Aristotel

Müəllim... bu sədə sözün arxasında böyük məna dayanır. Peşələrin ən çətinini, ən məsuliyyətliyi və on şərəflisi möhəmməd möüllimlikdir. Bəlkə də əsl müəllimlik, pedaqoqluq anadango lmə bir istedaddır, vergidir, sonra elmlərə yiyələndikcə bu adı sənəd üzərində qazanısan. Hər birimizdə müəllimlərimizdən zərərlər var - onlar zaman-zaman gözünə nürunu, qəlbiniñ hərəkəti, könlünən istisini bizi verirər.

Tekke bılık öyrətmir müəllim, bəzən qayğı keş ana, yoldaşlıq olur, sırlerimizi bürüdü. Kədidiyimiz heyətənəkəndən, əzizlərindən, qarşılıqlı. Bəzilərini unudur, yaddaşımızın labirintində, amma elə insanlar var ki, onları xatırlamamaq mümkün deyil. Müəllimlərimiz - bize cəhəletin qarşılığında mayak olan, heyətin enişli-yoxluşlu, bəzən firtinalı yollarında əlimizdən tutan doğmalarımız! Onlar bizim parlaq sabahımızın təməlidir!

Bəzəl müəllimlərdən biri - 70 illik heyətinin 45 ilini sev-sevə bu şəxşəyə həsr edən Əşref müəllim haqqında danışmaq isteyirik.

Əşref Saleh oğlu Hüseynov 1948-ci ilin sentyabrında İsmayıllıda doğulub. İlk təhsilini əvvəlcə Mican kənd məktəbində, sonra isə İsmayıllı şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə alıb. Müəllim olmaq istəyi onu o vaxtın Pedaqoji İnstıtuta (indiki ADPU) gotirib. 1973-cü ildə universiteti bitirdikdən sonra artıq ailə başçısı olan Ə.Hüseynov Bakıda qalıb işləmə imkanı olsa da doğma İsmayıllı qaydır və Aşağı Cülyan kənd səkkizlik məktəbində coğrafiya müəllimi kimi pedaqoji fəaliyyətə başlayıb.

Bir il sonra fəaliyyətini 6 nömrəli məktəbdə davam etdirir. Doğma təbiət və turşuluq, vətənin hər qarşısında sevə-sevə bu şəxşəyə həsr edən Əşref müəllim haqqında danışmaq isteyirik.

Əşref Saleh oğlu Hüseynov 1948-ci ilin sentyabrında İsmayıllıda doğulub. İlk təhsilini əvvəlcə Mican kənd məktəbində, sonra isə İsmayıllı şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbdə alıb. Müəllim olmaq istəyi onu o vaxtın Pedaqoji İnstıtuta (indiki ADPU) gotirib. 1973-cü ildə universiteti bitirdikdən sonra artıq ailə başçısı olan Ə.Hüseynov Bakıda qalıb işləmə imkanı olsa da doğma İsmayıllı qaydır və Aşağı Cülyan kənd səkkizlik məktəbində coğrafiya müəllimi kimi pedaqoji fəaliyyətə başlayıb.

Bir il sonra fəaliyyətini 6 nömrəli məktəbdə davam etdirir. Doğma təbiət və turşuluq, vətənin hər qarşısında sevə-sevə bu şəxşəyə həsr edən Əşref müəllim haqqında danışmaq isteyirik.

Ə.Hüseynov şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbdə direktor, sonra rayon təhsil səbəsində metodist, rayon qiyabi orta məktəbində direktor, şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbdə müəllim, tədris işləri üzrə direktor müavini, daha sonralar isə şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbdə tədris işləri üzrə direktor müavini işləyib.

Ə.Hüseynov şəhər 6 nömrəli ordusunun bütün pillələrindən şəhər keçib - sırvı müəllimlikdən tutmuş, direktoradək... Getdiyi məclislərdə, qatılıqlı tədbirlərdə hər kas onu doğması kimi salınlıvar. Şagirdləri, işlədiyi məktəblərin bütün mezunları onu sevgi ilə, ehtiramla xatırlayırlar. 45 illik pedaqoji fəaliyyət dövründə İsmayıllıda yüzlərlə gəncin yetişməsində, vətənə layıqli övlad kimi cəmiyyətdə öz yeri tutmasında Əşref müəllimi rolü dənilməzdir. Bu gün də genclərdən özlərini keçirənlərini, deyərlər məsləhətlərini eşirəmər o.

"Əgər hər yerde "o mənim müəllimim ol

İngilis dilini öyrənənlər üçün dərs nümunələri

LearnEnglish

What's a university education worth?

by A. J. Dalton (amended by Jon Porter)

Four of the top ten universities in the world are in the UK. Two of those, Oxford and Cambridge, are around eight hundred years old. No wonder the UK is so popular with students. But every year it costs both British and overseas students more and more to attend university. Students are graduating with larger and larger debts. So is a university degree really worth it?

In 2006, the UK government started to allow universities in England and Wales to charge British students tuition fees. Those fees have increased every year since, sometimes dramatically. As a result, 80 per cent of students in England and Wales now take out a student loan in order to go to university. They use the loan to pay for tuition fees, books and living expenses. Although the interest rate on student loans is quite low, it begins as soon as the student receives the loan.

The average student in England and Wales now graduates from university with debts of around £44,000. For a student of medicine, who studies for longer, you can add another £20,000 or more. That is a lot of money. And it's even more for international students. Their living costs are similar, of course, but they pay higher tuition fees. It often means that graduates with loans cannot afford to buy a house for many years. They even struggle to pay rent on a flat, because they have to start paying back the student loan the following April after they finish. If you start to earn over £17,000 a year, the government takes repayments directly from your monthly salary. Is it any surprise, therefore, that the average British person does not leave their parents' home until they are 30 years old?

You might think that a British person with a degree will find it easy to get a well-paid job. However, most people in 'white-collar jobs' seem to have a degree these days, so there is a lot of competition. Also, British companies tend to value work experience over a piece of paper. Like everyone else, graduates usually have to start at the bottom and work their way up. That can be very frustrating for them, since they are often over-qualified for the work they are doing. While at university, they had dreams of getting an exciting, challenging job. Therefore, life after university ends up being quite disappointing for a lot of graduates.

All of the above is beginning to make British people question whether a university degree is really worth the

money. In recent years, the number of British students at university has been decreasing for the first time in history, and this trend is likely to continue.

Students have always been thought of as not having a lot of money, but 'student poverty' is now considered a real problem in the UK. Most British students need to get a loan, part-time job or summer job. Worse than that, however, is the fact that student leaders report there are increasing numbers of students turning to crime to support themselves financially.

By contrast, things are now easier for students from other countries coming to study in the UK, especially if they are from wealthy families, since the value of the pound has fallen over the last decade. More international students come to Britain each year. British universities have been offering more and more of the available places to richer international students rather than poorer British students. British universities have an excellent reputation, but in the future they may not have many British students!

Activity 1: Vocabulary

Match the terms and their definitions. One answer is given.

- 1 tuition fees (f)
- 2 a student loan
- 3 interest rate
- 4 repayment
- 5 struggle
- 6 challenging
- 7 a summer job
- 8 salary
- 9 wage
- 10 having a career

- a money paid back on a loan
- b find it difficult
- c work you do when you are on a long holiday from university
- d money paid for a week's work
- e the annual percentage of extra money you have to pay back when you borrow money from a bank or finance company
- f money a student pays to a university (1)
- g difficult but rewarding
- h related jobs that you do over a long period
- i money borrowed from a bank or finance company to pay for studies
- j regular monthly or annual pay for doing a job

Activity 2: Gap fill

Using vocabulary from Activity 1, complete the sentences below.

- 1 We will lend you £3,000, and the annual is three per cent after three years.
- 2 Paying my fees every year has been a constant
- 3 With such a small loan, I don't know if I'll be able to pay the
- 4 I've got a good job, but I just wish the work was more
- 5 When term ends, I'll have to get just to make ends meet.
- 6 The is £140 a week, but it's cash-in-hand, so you don't pay tax.

Activity 3: True or false

Decide if the following statements are true (T), false (F) or partly true (P).

- 1 British education is becoming more expensive for most British students.
- 2 Having a degree ensures you will get a good job.
- 3 There are no university places left for British students.

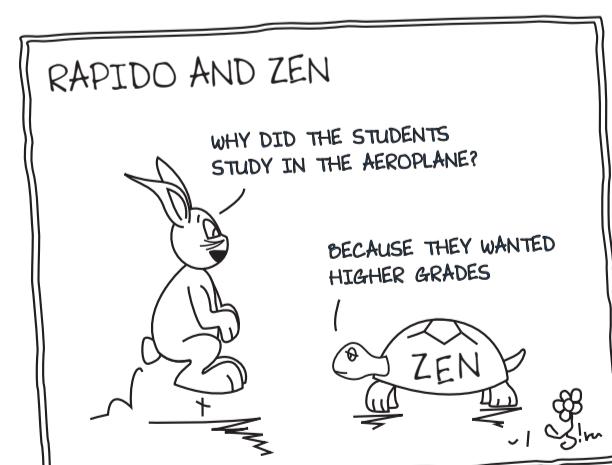
Fun corner

Do you know the answer to these quiz questions?

- 1 Do you know two different names for the British currency?
- 2 What does 'Oxbridge' refer to?
- 3 How much does a Scottish student or EU student from outside the UK pay a Scottish university in tuition fees?
- 4 At which Scottish university did Prince William study?
- 5 What is the oldest university in the UK?

Word(s) of the day

A 'white-collar worker' is someone who has a job in an office. He or she usually works in administration or finance. A 'blue-collar worker' tends to have a manual job, such as in manufacturing or construction.

Answers	Activity 1	Activity 2	Activity 3
1 T	1 When referring to Oxford University, people will often say 'same time, same place'	1 Interest	1 British pound,
2 F	2 Oxbridge refers to the universities at the same time, people and Cambridge and Oxford University	2 Who referrng to sterling	2 £
3 T	3 Students at the same time, people and Cambridge and Oxford University will often say 'Oxford and Cambridge'	3 Tuition fees	3 6
4 F	4 Challenging means 'difficult but rewarding'	4 Challenging	4 5
5 T	5 A summer job is a related job that you do over a long period	5 A summer job	5 4
6 F	6 Repayment is when term ends, I'll have to get 'higher grades'	6 Wage	6 3
7 C	7 Repayment is when term ends, I'll have to get 'higher grades'	7 Oxford and Cambridge	7 2
8 D	8 Repayment is when term ends, I'll have to get 'higher grades'	8 Interest	8 1
9 G	9 Repayment is when term ends, I'll have to get 'higher grades'	9 Interest rate	9 0
10 H	10 Repayment is when term ends, I'll have to get 'higher grades'	10 Repayment	10 0

Müəllim və alim adına layiq insan

Hafiz OSMANOV,
ATU-nun elmi işçisi

Müəllim adı müqəddəsdir. Bu peşə sahibləri xüsusi hörmət və eh tirama layiq olmaqla insana ilk düz yol göstərən, onun mükəmməl in san olmasında stimul verən əsas qüvvədir.

Böyük yunan filosu Platon demişdir: "Müəllim hər şeydən əv val bir Tanrı sənətidir".

Müəllim yüksək əqide, məslək sahibi olmaqla bir vətəndaş olaraq xalqını, vətənini sevməli, gəncliyə bu ruhda yetişdirməlidir.

Məhz belə əqidəli müəllim adı na layiq şəxslərdən biri də mərhum professor Cabbar Mirzə oğlu Məmmədovdur. O, 25 avqust 1932-ci il tarixdə Gürçüstan Respublikasının indiki Qardabani rayonunda (Ertoba kəndi) anadan olub. Anası Xatın xanım onu zəhmətlə boy-a-başa çatdırıb və Cabbar Mirzə oğlu 1941-1951-ci illərdə Qardabani or ta məktəbində ilk təhsilini alıb.

C.Məmmədov 1951-ci ildə Azərbaycan Politeknik Institutunun mexanika fakültəsinin tələbəsi olub, 1956-ci ildə bu ali təhsil ocağının Maşinqayırma texnologiyası ixtisası üzrə məzunu adını qazanıb, mühəndis-mexanik əlaçı diplomuna yiyələnib.

1956-1958-ci illərdə Tbilisi Dəzgahdüzəltmə İnstututunda baş texnoloq vəzifəsində çalışıb, 1958-1959-cu illərdə Qardabani RTŞ-

da baş mühəndis vəzifəsini icra edib. Eyni zamanda Qardabani rus orta məktəbinde ictimai əsaslarla texniki fənn üzrə müəllimlik edib. 1959-1960-ci illərdə Gürçüstanın Rustavi şəhərində "Avtomatprom" Layihə-Konstruktur İnstututunda II derecəli mühəndis-konstruktur vəzifəsində çalışıb.

1960-ci ilin yanvarında Azərbaycan Politexnii İnstututun rektor tərəfindən rəsmi müraciət ilə Cabbar Mirzə oğlu Rustavi "Avtomatprom" İnstututundan Politexnii İnstututun Maşinqayırma Texnologiyası kafedrasına Azərbaycan dilində dərs deməyə davət edilir. Cabbar müəllim gönc bir mütəxəssis kimi Rustavidə evvel çalışdığı institutun direktoru V.E.Sarışvilinin təqdim etdiyi xasiyyətnamə ilə bir gəl 21 yanvar 1960-ci il tarixli ərizə ilə rektora müraciət edir. Nəhayət, rektorun əmri ilə gənc Cabbar müəllim 01.02.1960-ci il tarixdən hesablanmaqla kafedranın assistenti kimi işə qəbul olunur. Elə bu ilin 23 sentyabr tarixindən kafedranın professoru vəzifəsində çalışıb.

O, 25 iyun 1965-ci il tarixdə M.Əzizbəyov adına Neft və Kimya İnstututun Elmi Şurasının qərarı ilə "İsследование процесса нарезания резьбы муфты нарезными патронами" adlı namizədlək dissertasiyası müdafiə edir. Akademik S.L.Yaroşevskinin rəhbərliyi ilə icra edilən bu namizədlək dissertasiyasının diplomu 04.03.1967-ci il tar-

ixdə SSRİ Ali Attestasiya Komisiyası tərəfindən təsdiq olunur və o, texnika elmləri namizədi elmi dərəcəsinə alır. 24 sentyabr 1968-ci il tarixdə isə bu komissiya onun dosent vəzifəsini təsdiq edir. Eyni zamanda o, dekan müavini vəzifəsini də icra ve işin coxluğu ilə əlaqədar öz xahişi ilə bu vəzifədən imtina edib.

1970-ci ildə onun gərgin əməyi və məqsədönlü fəaliyyəti sayesində Azərbaycan Politexnii İnstututun rektor tərəfindən rəsmi müraciət ilə Cabbar Mirzə oğlu Rustavi "Avtomatprom" İnstututundan Politexnii İnstututun Maşinqayırma Texnologiyası kafedrasına Azərbaycan dilində dərs deməyə davət edilir. Cabbar müəllim gönc bir mütəxəssis kimi Rustavidə evvel çalışdığı institutun direktoru V.E.Sarışvilinin təqdim etdiyi xasiyyətnamə ilə bir gəl 21 yanvar 1960-ci il tarixli ərizə ilə rektora müraciət edir. Nəhayət, rektorun əmri ilə gənc Cabbar müəllim 01.02.1960-ci il tarixdən hesablanmaqla kafedranın assistenti kimi işə qəbul olunur. Elə bu ilin 23 sentyabr tarixindən kafedranın professoru vəzifəsində çalışıb.

Elmi və pedagoji fəaliyyəti 50-dən çox elmi əsərdə öz ekşimi təpib. Onun bir neçə dərs vəsaiti və metodik göstərişləri, 3 kitab və bir monoqrafiyası çap olunur. Beynəlxalq, keçmiş ittifaq və respublika səviyyəli 20-dən çox konfransda məqədə və tezislə çıxış edib.

14 fevral 1993-cü il tarixdə onun ürək-damar çatışmasıyla diaqnozu ilə qəfil vəfati çoxları

kədərləndirdi. 1966-1967-ci illərdə onun hem tələbəsi, daha sonra is yoldaşı olmuş, 1992-ci ilin yanvarından kafedra müdürü vəzifəsində çalışan professor Vaqif Abbasovun söylədiyi kimi, professor Cabbar Mirzə oğlu bir müəllim kimi çox savadlı, tələbkar, daimi yərətməyə çalışıb, təmiz, eyni zamanda müəllim adını uca tutan loyqatlı alim vətəndaş olub. Ciddi insan idi. İnstut kollektivindən kifayət qədər hörmət və nüfuz malik idi.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin Nəqliyyat fakültesi Mexanika kafedrasının müdürü, professor İsmayılov Sadıqov da Cabbar müəllimi əsl müəllim adına layiq bir insan kimi xarakterizə edir.

Professor Cabbar Mirzə oğlu Məmmədov nümunəvi bir ziyanı olmaqla yanşı, eyni zamanda gözəl aile başçısı idi. Heyət yoldaşı Səmaya Bədrəddin qızı, övladları İrade, Leyla, Eldar onunla həmişə fəxr edirlər.

Cabbar müəllimin əziz xatirəsi onun tələbələri, iş yoldaşları və digər onu tanıyanların qəlbində daim yaşayacaqdır.

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor Nurəddin Heydərov 538-21-66

Mühasibatlıq 539-67-74

Reklam və elanlar 539-20-77 (tel./faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılın və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cüümə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 5 sayılı "Mətbuat şöbəsi"

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qəzeti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisenziya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4577, Sifariş 2718

Məsul növbətçi: Y.Əliyev

Əyləncəli musiqili program təqdim olunacaq

Sifai SƏFƏROVA

Uşaqlar bəstəkarlarının filmlərə yazdıqları musiqiləri də ifa edəcəklər. Uşaqların ecazkar dünayalarından, onların istedad və bacarıqlarından bəhs ediləcək bu əyləncəli program yaddaşlarda yaradılıq müsabiqəsi kimi də qalacaq.

Qeyd edək ki, bu musiqili, əyləncəli programın təqdimatında uşaq və yeniyetmələr öz istedad və potensiallarını da ortaya qoya caqlar.

Etibarsız sayılar

Masallı rayon Eminli kənd tam orta məktəbini 1999-cu ildə bitirmiş Hətəmov Şikar Həmzəli qızına verilmiş 282256 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 155 nömrəli tam orta məktəbi 2014-cü ildə bitirmiş İsmayılov Araz Sərkər oğluna verilmiş A-312219 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhərində yerləşən Qubadlı rayon Yuxarı Mollı kənd tam orta məktəbini 2001-ci ildə bitirmiş Baxışova Kənlül Şahin qızına verilmiş A-549262 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Zaqatala rayon Aşağı Tala kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Ramazanova Fatma Rəşid qızına verilmiş B-401198 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası tərəfindən 1994-cü ildə Romanov Sergey Vitaleviç verilmiş İŞB-735249 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutu tərəfindən 1980-ci ildə Yaqobkina Marianna Abquşşinovnaya verilmiş EB-268590 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər Məktəb-Lisey Kompleksini 2011-ci ildə bitirmiş Mirzəyeva Rauf Fuad oğluna verilmiş A-054431 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 191 nömrəli tam orta məktəbi 2006-ci ildə bitirmiş Mirzəyev Rauf Fuad oğluna verilmiş B-286276 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy rayon Nizami kənd tam orta məktəbini 1982-ci ildə bitirmiş Tağıyeva (Cəferova) Mehriban Turan qızına verilmiş A-676517 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 2006-ci ildə bitirmiş Məmmədov Tural Nazim oğluna verilmiş B-337336 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbi 1992-ci ildə bitirmiş Abdullayev Nemət Əmir oğluna verilmiş A-147468 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağcabədi rayon Aran kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 1991-ci ildə bitirmiş Əsgərova Xəyalə Taryel qızına verilmiş A-178102 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti tərəfindən 2004-cü ildə Hacıyeva Mehriyyə Arif qızına verilmiş B-003379 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Beyləqan şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 1993-cü ildə bitirmiş Əliyeva Nəhayət Əkbər qızına verilmiş 121643 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

2 nömrəli Bakı Baza Tibb Məktəbi tərəfindən 1996-ci ildə Təhəməzova Asiya Qərimət qızına verilmiş AB-II-016847 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

5 nömrəli Bakı Peşə Liseyi tərəfindən 2016-ci ildə Quliyev Elmın Elçin oğluna verilmiş A-081734 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti tərəfindən 1995-ci ildə Əsgərov Mahir Şirinəli oğluna verilmiş AB-I-032296 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 228 nömrəli tam orta məktəbi 1995-ci ildə bitirmiş Həsənov Vüqar Xanlar oğluna verilmiş A-030418 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Göyçay rayon Lökçüplək kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi 2003-cü ildə bitirmiş Əliyev Elçin Fəxrəddin oğluna verilmiş A-635897 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Əntəşinashlıq Kommersiya İnstitutu tərəfindən 1998-ci ildə Yunsurov Taleh Zekulla oğluna verilmiş A-028354 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

14 nömrəli Bakı Peşə Məktəbi tərəfindən 2008-ci ildə Süleymanov Əlibala Nazim oğluna verilmiş BB-021843 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti tərəfindən 2009-cu ildə Bayramova Həmida Şirvan qızına verilmiş AB-I-00985 nömrəli fərqlənmə diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 142 nömrəli tam orta məktəbi 1999-ci ildə bitirmiş Tağıyeva Xəyalə Niyazi qızına verilmiş A-285694 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Mətbənəsi tərəfindən 1990-ci ildə Abasov Şahin Gülhüseyin oğluna verilmiş TB-I-090526 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Turizm İnstitutu tərəfindən 2013-cü ildə Əsgəri Gülli Fərman qızına verilmiş A-002455 nömrəli bakalavr və ATMU tərəfindən 2015-ci ildə verilmiş AM-006401 nömrəli magistr diplomları itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Laçın rayon Hacısamlı kənd tam orta məktəbini 1991-ci ildə bitirmiş Lomidze Karimjon Qaçay qızına verilmiş 583639 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2010-cu ildə Rüstəmova Aytən Fizuli qızına verilmiş B-196944 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası tərəfindən 2007-ci ildə Hemat yar Mehran Mahmoud oğluna verilmiş TN-003246 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əmək bazarı üçün cəlbedici

Oruc MUSTAFAYEV

Müasir dünyanın çağırışları şərtləri gündündən kəskinləşən əmək bazarının tələblərini də aktuallaşdırır. Artıq işgötürənlər universitet məzunlarının yüksək peşəkarlıq, səriştəlilik qabiliyyətinə əvvəlkindən daha ciddi şəkildə önmə verməyə başlayıb. Hansı universitetin məzunları əmək bazarının tələblərinə daha uyğundur? İşgötürən hansı universitetlərin məzunları arasında özünə layiq bildiyi mütəxəssisi axtarır tapa bilər? Hansı universitetlərdə yüksəkxitaslı, peşəkar mütəxəssis kimi yetişmək olar? Bütün bu suallara Böyük Britaniyanın nüfuzlu Quacquarelli Symonds (QS) şirkəti özünün sentyabrın 11-də açıqladığı dünya universitetlərinin məzunlarının işlə təmin olunma keyfiyyəti üzrə növbəti reytinqində (QS Graduate Employability Ranking 2019) aydınlıq götirməyə çalışıb. Tədqiqatın arayış hissəsində qeyd olunur ki, dünyanın ən yaxşı universitetlərinin çoxunun her il yüksək nüfuzlu təmin olunmasına görə sıralamada 5-ci yerdədir. Bu

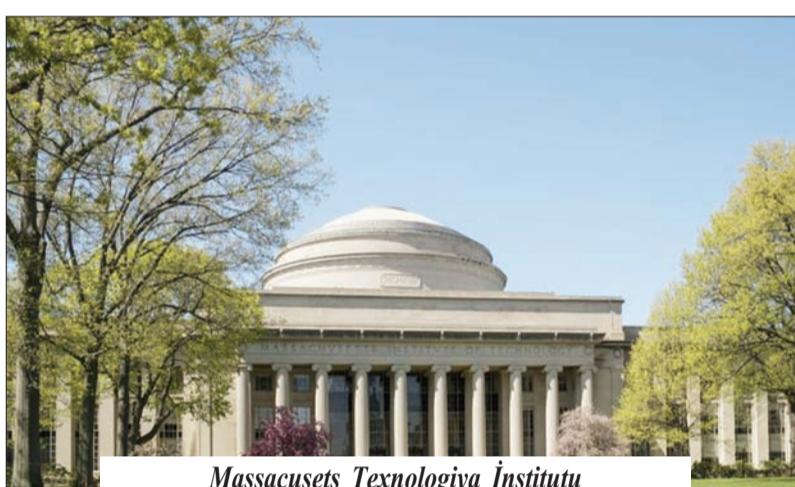
tez-tez narahatlıqla bildirirlər ki, akademik müəssisələr öz tələbələrini əmək bazarına həzırlamaq üçün kifayət qədər iş görmür. Məzunları əmək bazarında asanlıqla iş tapan ali məktəblərin siyahısına ABŞ-in Massachusetts Texnologiya İnstitutu (MIT) başçılıq edir. Dünyanın ən nüfuzlu texnologiya yönünlü ali məktəbinin məzunlarına əmək bazarında xüsusi tövəbat var. MIT bu il məzunlarının işlə təmin ediləməsi keyfiyyətinə görə 4 pillə öncə keçərək bu kateqoriyada ən yaxşı ali məktəb statusunu qazanıb. Ali məktəb həm də dünyanın ən yaxşı universitetlərinin global reytinqinə də başçılıq edir. Reytinqdə maraqlı məqamlar da var. Dünyaya reytinqdə 42-ci yerdə olan Avstraliyanın Sidney Universiteti məzunlarının işlə təmin olunmasına görə sıralamada 5-ci yerdədir. Bu

onu göstərir ki, Avstraliya universitetləri məzunların əmək bazarında işlə təmin olunması yönündə daha yaxşı işləyirlər. M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti reytinqin iki ən əhəmiyyətli – “Məzunların müvəffəqiyyəti” (top-20) və “İşə götürenlər arasında nüfuzu” (59 yer) göstəricilərinə görə dünyanın ən yaxşı ali məktəblərinin top-100-lüğünü düşəbilər. İkinci göstərici üzrə MDU ötən illə müqayisədə 5 pillə iərliləyib. “MDU-nun məzunları dünyanın ən uğurluları arasındadır. Məzunları işlə təmin olunma reytinqində MDU-nun mövcəyi, işgötürənlər arasında nüfuzu ilə güclənir. Bu, onu deməyə əsas verir ki, universitet düzgün yoldadır. MDU-nun bazasında Rusyanın işgötürənlərinin, tələbələrinin, aspirant və gənc əməkdaşların başlıca görüş yeri olan ən

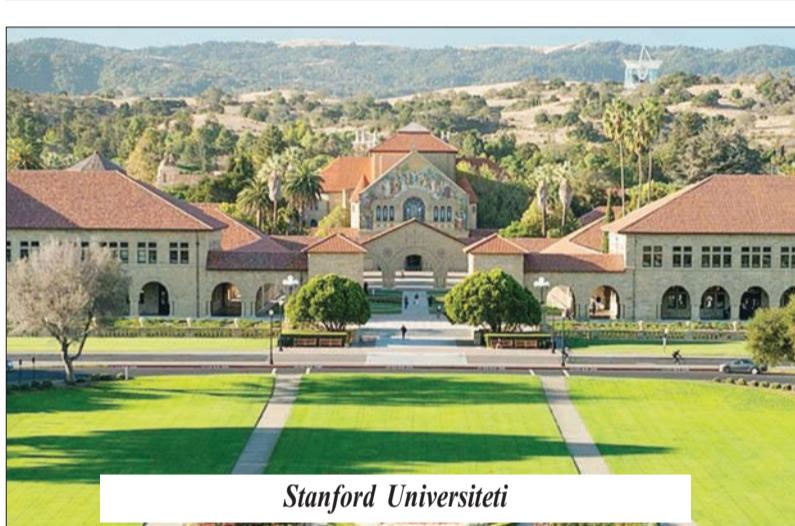
qədim elm parkı yerləşir. MDU ölkənin və dünyanın öz sahələrində lider olan ən nəhəng işgötürən şirkətləri ilə əməkdaşlıq edir. Universitet Alibaba qrupu ilə tərəfdən ilk Rusiya ali məktəbidir”, - deyə MDU-nun rektoru, akademik V.Sadovnıcı reytinqin nəticələrini şərh edib. Tədqiqatın metodologiyası QS-in digər reytinqlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənir, çünki burada əsasən başlıca meyar “İşə götürenlərin arasında nüfuz” (30%) hesab olunur, həmçinin “İşə götürenlərə əməkdaşlıq” (25%) və “Məzunların müvəffəqiyyəti” (25%) göstəriciləri də böyük çəkiyə malikdir. Reytinqlər də ətraflı www.topuniversities.com/university-rankings/employability-ranking/2019 sahifəsindən tanış olmaq olar.

Reyting	Ali məktəbin adı	Ölkə
1	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	ABŞ
2	Stanford University	ABŞ
2	University of California, Los Angeles (UCLA)	ABŞ
4	Harvard University	ABŞ
5	The University of Sydney	Avstraliya
6	The University of Melbourne	Avstraliya
7	University of Cambridge	Böyük Britaniya
8	University of California, Berkeley (UCB)	ABŞ
9	Tsinghua University	Çin
10	University of Oxford	ABŞ
11	New York University (NYU)	ABŞ
12	University of Toronto	Kanada
13	The University of Hong Kong	Honkonq
14	Yale University	ABŞ
15	ETH Zurich - Swiss Federal Institute of Technology	İsviçrə
15	Princeton University	ABŞ
17	Columbia University	ABŞ
18	UCL (University College London)	Böyük Britaniya
19	The University of Tokyo	Yaponiya
20	Peking University	Çin
21	Cornell University	ABŞ
22	University of Chicago	ABŞ
23	Seoul National University	Cənubi Koreya
24	University of Pennsylvania	ABŞ
25	University of Michigan	ABŞ
25	University of Waterloo	Kanada
26	Fudan University	Çin
27	Waseda University	Yaponiya
28	The University of New South Wales (UNSW Sydney)	Avstraliya
30	Ecole Polytechnique	Fransa
31	KIT, Karlsruhe Institute of Technology	Almaniya
32	Northwestern University	ABŞ
33	Imperial College London	Böyük Britaniya
33	National University of Singapore (NUS)	Singapur
34	Duke University	ABŞ
35	The University of Manchester	Böyük Britaniya
36	Politecnico di Milano	İtalya
37	Pontificia Universidad Católica de Chile (UC)	Çili
38	University of British Columbia	Kanada
38	Zhejiang University	Çin
40	Carnegie Mellon University	ABŞ
41	Delft University of Technology	Niderland
41	Purdue University	ABŞ
42	Shanghai Jiao Tong University	Çin
43	Brown University	ABŞ
44	Georgia Institute of Technology	ABŞ
45	American University of Beirut (AUB)	Livan
46	Keio University	Yaponiya
47	University of Bristol	Böyük Britaniya
48	The University of Queensland	Avstraliya
49	London School of Economics and Political Science (LSE)	Böyük Britaniya
49	University of Texas at Austin	ABŞ

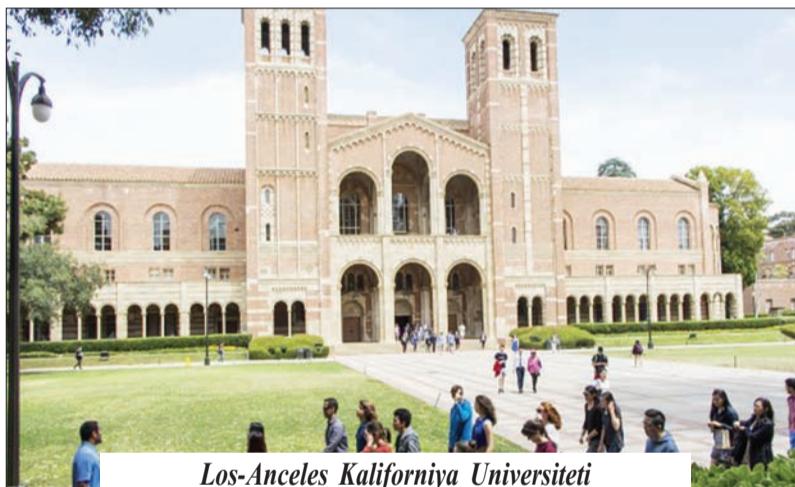
Məzunların işlə təmin olunma səviyyəsinə görə universitetlərin reytinqi açıqlanıb

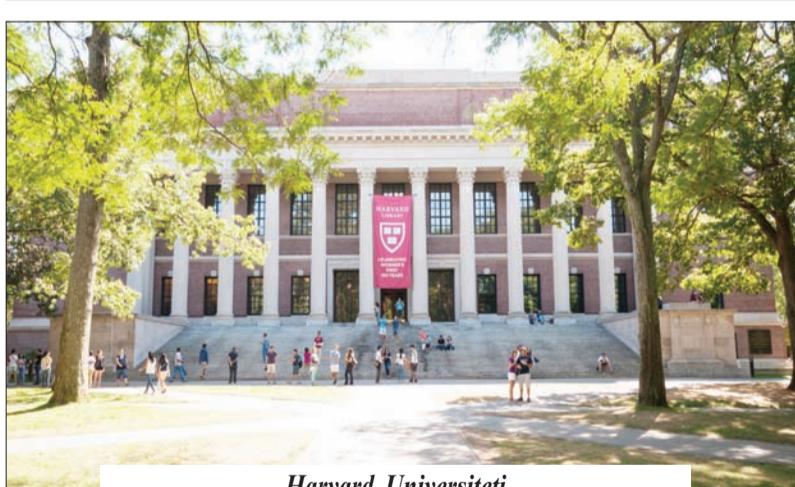
Massachusetts Texnologiya İnstitutu

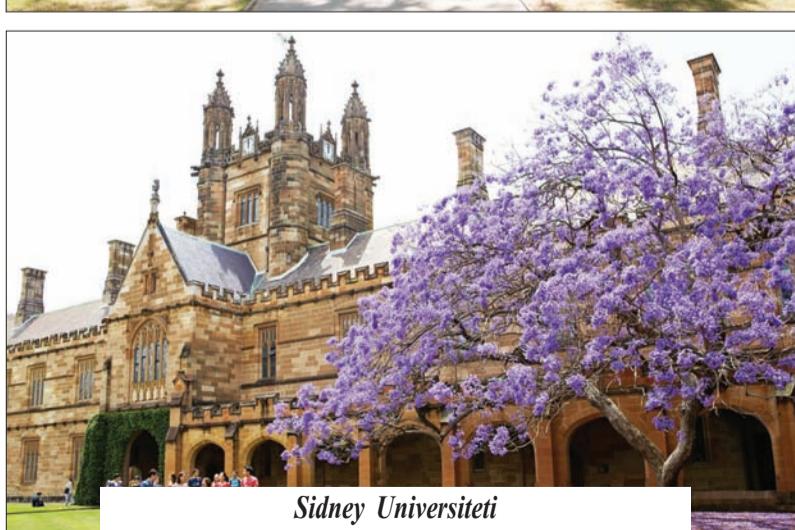
Stanford Universiteti

Los-Angeles Kaliforniya Universiteti

Harvard Universiteti

Sidney Universiteti

51	Kyoto University	Yaponiya
52	Johns Hopkins University	ABŞ
52	Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey	Meksika
53	University of Leeds	Böyük Britaniya
55	University of Wisconsin-Madison	ABŞ
56	University of Southern California	ABŞ
57	The University of Edinburgh	Böyük Britaniya
58	King's College London	Böyük Britaniya
59	Monash University	Avstraliya
60	RWTH Aachen University	Almaniya
61	Boston University	ABŞ
61	University of Navarra	İspaniya
61	University of Washington	ABŞ
64	University of Technology Sydney	Avstraliya
65	Tokyo Institute of Technology	Yaponiya
66	University of Nottingham	Böyük Britaniya
67	CentraleSupélec	Fransa
67	Universidade de São Paulo	Braziliya
67	University of Illinois at Urbana-Champaign	ABŞ
67	University of North Carolina, Chapel Hill	ABŞ
70	Osaka University	Yaponiya
71	California Institute of Technology (Caltech)	ABŞ
71	The University of Auckland	Yeni Zelandiya
73	The Australian National University	Avstraliya
74	University College Dublin	İrlandiya
75	The University of Warwick	Böyük Britaniya
76	KAIST - Korea Advanced Institute of Science & Technology	Cənubi Koreya
78	Technische Universität Darmstadt	Almaniya
79	KTH Royal Institute of Technology	İsviçrə
79	Sungkyunkwan University (SKKU)	Cənubi Koreya
81	National Taiwan University (NTU)	Tayvan
82	Universitat de Barcelona	İspaniya
83	Durham University	Böyük Britaniya
85	RMIT University	Avstraliya
86	Chalmers University of Technology	İsviçrə
87	University of Alberta	Kanada
88	Technische Universität Berlin (TU Berlin)	Almaniya
89	The Ohio State University	ABŞ
90	University of Zurich	İsviçrə
91	Université PSL	Fransa
92	Universidad Politécnica de Madrid	İspaniya
93	McMaster University	Kanada
93	Yonsei University	Cənubi Koreya
95	Nagoya University	Yaponiya
96	Washington University in St. Louis	ABŞ
97	Arizona State University	ABŞ
98	Sapienza University of Rome	İtaliya
99	University of Birmingham	Böyük Britaniya
100	Lomonosov Moscow State University	Rusiya